

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

3.9584

VOL. 6.

జేన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూలై నెల 17 వ తేది గురువారము

NO. 90.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస బహుళ పంచమి గా.

సంచిక ౯౦

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి

ఏ విధముగా దేశసేవయందు జీవితమునం దెవరు నిమగ్నులైనయైనను ఆ ప్రత్యేకవిషయము నందు సర్వశక్తులను వారు వినియోగించి దాని సభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు వారికి

ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి

యుండవలెను. బాగరూకత యత్యవసరము. అనగా శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ నుండవలెను. అందులకు మీరు చేయవలసినది

అశ్వను సేవనము

అశ్వను సేవనమున క్షీణించిన సరములశక్తి సమగ్రమగును.

అధిక శ్రమలవలన నంతరించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ శక్తులును సమగ్రమగును. వెల పరమసులభము. ఒక సిసా 1-9-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,
908 Manicktal Main Road, Calcutta.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons,
Indian Industrial Co.,

Madras.

M. R. Chandra & Co,
Madras Swadeshi Stores,

Madras.

మలయ చందనము

(1251) ఈ రోగమునకు మౌనము వలన భుక్తి నశించును ఎవరికి తెలియదు. అత్యంత తరు. పిడికా! దాన్ని నీ కఠినమైనది కలిపి. దాన్ని పైన పూ మలయచందనము ఎలవడ తోచు. సర్వ అను మును విధము. ఈ రోగమును మును భూటలలో మున్నును. దీన్ని 1-1 2-0-1 గంధరూపార్యసి. చాణూండ్రి

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజిజ్ఞాస. కల్యాణము నభ్యాసమును నుండిన కాశ్రియవర్త గ్రంథకర్త:- షా. బగన్నాథస్వామిగారు, బి. వ. శిష్యులైన చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 1-0-0. మనోజదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశ్రియలయము. పా. నాడు 912 చుడనాడు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు వేరు పొందినది. గుణము లేకుండిన మీ పైకము మీకు ఇయ్యబడును. వనమూలికలచే చేయబడును. సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను చూచి కొనిన మోసముండదు. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు. చక్కని డబ్బీలో వెల రూ. అణాలు. అన్ని దుకాణముల లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి హో,

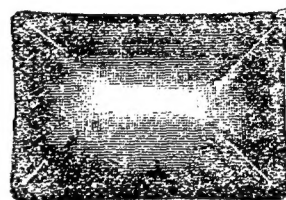
రీ, లంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

నీటికంటెందుకు కొరతయొక్క- మరచిలను నీటికే కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటివలె దిసి

నీటికంటెందుకు కొరతయొక్క- మరచిలను నీటికే కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటివలె దిసి

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి పరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుడు. రెలందు 1-కి అణాలు 0-8-0, రహస్యత్య ప్రత్యేకము. (536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, పెంక పేక మేట్రి పిడి, సామకాదు పేట, మద్రాస్.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్జ్మో టానిక్ వెరలు

స్వల్ప బలహీనులకును నీరసములకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, భూమకము, తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట,

వనియందెంతమాత్ర మిచ్చు లేకుండుట, నిస్సత్తున, బలహీనము, ఆయాసము, కుక్షనవ్రమమోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక కేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుచూడ నేటిదినము ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! పరి మళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల మునునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోకహీన్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. వేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు డి పేనియండిగా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామ్మపూసీడు పిడి, బొంబాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కర్మము.

[విజయూరి గోవిందరాజుగారు.]

ఏ యుద్ధము మైనను క్రమాభివృద్ధి నొందవలెనే అది నడుచుచు మార్గములు కాలానుగుణముగా మార్పు చెందుచుండవలెను. అందుకొరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆ యుద్ధముయొక్క పూర్వచరిత్రను తెలుసుకొని సామాజికమును నేయును ముందు జరుగవలసిన దానిని గురించి యాలోచించుచుండవలెను. ఆంధ్రోద్ధయముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములలో నొకటియగు ప్రత్యేకరాష్ట్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ మొకవంతు ఫలానుభవమైనది యు. ఇకముందు దానినివలె మనమేమి ప్రయత్నములు చేయవలసియున్నదియు నిర్ణయించుటే ఈ వ్యాసముయొక్క యుద్దేశము.

కాగ్రతగా పరిశీలించితిమేని ప్రత్యేకరాష్ట్ర నిర్మాణమును గురించి మనము చేసిన ప్రయత్నములు పూర్తిగా విఫలములు గావలెనని తెలియవచ్చును. ఆంధ్రోద్ధయ మారంభమై ఆరు సంవత్సరములే మైనను, ప్రత్యేకరాష్ట్ర నిర్మాణము ఈ కాలది కాలమునే చాలయభివృద్ధి గాంచినది యొప్పుకొనక తీరదు. ఇప్పటికి ఆరు ఆంధ్రమహాజన సభలు గూడినవి. మొదటి ఒకటి రెండు సభలలో యెటులున్నను తరువాతి సభలలో ప్రత్యేకరాష్ట్ర నిర్మాణ మాత్రమే మన స్పష్టముగ దీర్ఘావేశపడినది. ఆంధ్రపురము, చిత్తూరు, బళ్లారి జిల్లాలముందు తప్ప తక్కిన జిల్లాలసభలలో ఇంచుమించునైన ప్రత్యేకరాష్ట్రము ఏదీ ఉన్నది గానివలెననియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కల మూలమునకు కరకత్రయముల మూలమునకు కొండ పేటకు పుట్టుక పంతులుగారి నిరంతర పరిశ్రమలవలనను, గాంధీయజాత్యు సంతోషాని కావ్యమును గొల్పినంత త్వరితముగ నీయుద్ధయము జరపామాన్యమునందు వ్యాపించినది. తుద కిప్పుడు త్రవ్వకములలో ఏపాటి ప్రపంచజ్ఞానమున్నదానికీ ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యను గురించి తెలియవలెను అందు. దక్షిణం దలములందైనను ఆ నేటికి కిందుకుగూర్చి తెలియనీయును ప్రత్యేకరాష్ట్రమును గురించి పట్టుదల చూపుచున్నారనియు న ముదగినను. చిత్తూరు సంతోషములలోగూడ, కొంచెము మంది అరవవారి పోరాటములవలన నా జిల్లా సభలలో ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూలక రాష్ట్రములు గానివలెననియున్నది. ప్రజలందరూ ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూలక రనుట కెట్టి సంకేతములు లేదు. ఇంతియగాక స్వరాజ్యసమితులయందును, కాంగ్రెసునందును గూడ యాంధ్రుల ప్రత్యేక కష్టతీర్థ మంగీకరింపబడినది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీయందు చిత్తూరు, బళ్లారి అసంతోషరంజిల్లాల కాంగ్రెసు సంఘములు తప్ప తక్కిన తెలుగుజిల్లాల సంఘములన్నియు చేరినవి. చిత్తూరు జిల్లా గత సంవత్సరమున తిరుత్తేనియందు జరిగిన జిల్లా సభలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీయందు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము చేరవలయునని తీర్మానింపబడినది ఆ తీర్మానము ప్రకారమసంఘమువారు నడచుకొనినను లేకపోయినను ప్రత్యాభిప్రాయములై మెట్టున్నదియు తెలియకపోయెను. అసంతోషరంజిల్లాలో గుత్తిలోని కేకపట్టిగారును వారి శిష్యులొక యది మంజియును కృత్రిమత్రయమును తక్కిన తెలుగుకాలవారు వారి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూలక కాంగ్రెసు కమిటీతో సంబంధము కలిగియుండవలెనని కోరినట్లు ఈయధ్య జరపబడిన తీర్మానముల వలనను ప్రతీతిర్మానములవలన తెలియుచున్నది. ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్ర మూలములను తిలకు, మాధవరావు, గంగి, బెసంట్లు, శ్రీనివాసరామి, మొదలగు భారతీయ నాయకులనేమోతను, లయి నెల్ కర్నెన్, హెల్ రెన్ నెన్ మొదలగు రాజ్యాంగ ప్రేమలను అంగీకరించినవారు. తంజావూరు జిల్లా సభలోను, మహారాష్ట్ర సభలోను భాషా ప్రయత్న రాష్ట్రములను గురించి తీర్మానింపబడినదని ప్రతికలవలన వినుచున్నాము. కన్నడలును, ఒఘ్రిలును, బీహారులును, బెంగాలీలును, ఇట్టి రాష్ట్ర విభాగమున కనుకూలరని చెప్పవచ్చును. వారిలో కొందరు మనవలెనే ప్రత్యేకరాష్ట్రములకై కూడ కృషియర్పించుచున్నారు. వీటి యన్నిటికంటె ముఖ్యముగా పేర్కొనవలసిన యొకడు ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీ గారగు మాంచేశ్వర గారును, గవర్నరుజనరలు ఛెన్నప్పెట్టె కృష్ణులు గారును భాషా ప్రయత్న రాష్ట్ర విభజనపద్ధతి యెడల దెలిసిన సంపూర్ణావేదము వెనుక గో. శర్మ గారియనుగురించి సామ్రాజ్యవాదనిర్మాణ సభయందు తీర్మాన ముపాదించినపుడు, అక్కివి. యెలమెంబర్లు వారియిష్టము నచ్చినవలె పోట్ల కృష్ణయ్యను గవర్నరు జనరలుగా రాజ్యాపింతుల గవనించదగినది. ఇంతేగాక వారి రిఫారము రిపోర్టులో మాంచేశ్వర ఛెన్నప్పెట్టె

పోర్టు గారును ఇచ్చుటచేత ఈ భాషా ప్రయత్న రాష్ట్ర సమస్యను గురించిన వారి యభిప్రాయముల నిటుల దెల్పియుండిరి. 28-వ పేజీలో "హిందూజాతమునందు రాష్ట్ర విభజన (అ) గాని రాష్ట్రముయొక్క పూర్వోద్ధయమునకు దప్ప) నై నక రాజకీయ సౌకర్యములను బట్టి జరుపబడియుండెను గాని పృజల ప్రత్యాభిప్రాయములనుబట్టియును స్వాభావికములగు సంబంధములను బట్టియును కాదు. హిందూజాతమునందు దిక్కుమందు జరుగవలసిన మార్పులను గురించి యాలోచించునపు డిది యొక ముఖ్యవిషయముగా లెక్కింపబడవలె" ననియు 15, 159 పేజీలలో గో. శర్మ గారి భాషా ప్రయత్న రాష్ట్ర విభజన తీర్మానమును గురించి వ్రాయుచు "మిగులకష్టమై విముచాల ప్రయత్నతో కూడుకొనినట్టిదియు నగు హిందూజాతపు రాజ్యాంగమునందలి మార్పులతోపాటు జాతమునందలి రాష్ట్రములన్నిటిని తిరిగి విభజించుటకుకూడ నిపుడే ప్రాచుర్యము యనిభావ్యమనియు, ప్రజలకోరికమైనగాని తమంతటామే దొరకనమువారు రాష్ట్రములను విభజించరాదనియు ఇప్పటి రాష్ట్రముల స్వాభావికములను వికారికపు వైకాళ్యము కలవియుననియు, ఒక భాష మాటలాడువారి నందరూ ఒక రాష్ట్రముగా చేర్చుటవలన రాష్ట్రములు చిన్నవగుటయు వరిసాలనా భారము తగ్గుటయే గాక, ఇంగ్లీషు రానివారు సహితము రాజకీయ విషయములలో పాల్గొనుట కరకాళముండుననియు, ప్రత్యాభిప్రాయము ననుసరించి యట్టి రాష్ట్రములను నిర్మించుట యరవరమని శత నిర్భిక్షాభిప్రాయమునందు వారు తయారుచేయు రిఫారము స్పష్టములన స్థాపింపబడు రాష్ట్రముపునరుత్పత్తి లీ విషయమున పృజల ప్రత్యాభిప్రాయములను తెలిసికొనుట తమ ప్రథమ కర్తవ్యములలో నొకటిగా పేర్కొనవలెననియు, కాని రిఫారము స్పష్టములతో "రగు వరకు మార్చి మీ విషయమును నిలిపి యంచవలయు ననియు వ్రాసియుండిరి. జాతు పాల్గొనేదని రిఫారము లిల్లు చెందవరకాయము కామన్న సభలో చదువబడినపుడు మాంచేశ్వరగారిచ్చిన యపవాదములలో హిందూజాతములలోని రాష్ట్రములు కొన్ని వైకాళ్యమునందును, సహజములందును స్వభావవిరుద్ధముగనున్నవియు నొకముందు ప్రత్యాభిప్రాయముసారముగా మార్పు చెందవలసియుండు నని యును దెల్పియుండిరి.

దీనినిబట్టి మన ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్ధయమును గురించిన ఈ క్రింది విషయములను మనము గమనింపవలసి యుండుననితోచుచున్నది. మాంచేశ్వర గారును ఛెన్నప్పెట్టె గారును మనయుద్ధయమున కనుకూలరగుటచేత వారిభిప్రాయముననున్నపుడే ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము జరుగవలెననుట మొదటి యంత్యము. చెందవరక ప్రజలందరేక గ్రహముగ యట్టి రాష్ట్ర నిర్మాణమును కోరవలెననితోచిన కాని వారందుకు బూటకమున. ఈ రిఫారము స్పష్టములలోనివిషయము చున్నంతకాలము వారు రాష్ట్ర విభజనను గురించి తలచరనుట మూడవ యంత్యము.

కావున మన మింతయును చేయవలసిన పనియేమనగా:-

(1) అసంతోషరంజిల్లాల ఆంధ్ర మహాజనసభను కొద్దిరోజులలోనే జేరిపి ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూలముగ తీర్మానముచేయుట (2) అసంతోషరంజిల్లాల, చిత్తూరు, బళ్లారి జిల్లాల కాంగ్రెసు సంఘములను ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీయందు చేర్చుట.

(3) ఆయా జిల్లాలలోని అసంతోషరంజిల్లాల సభలను జేరి ఆంధ్ర రాష్ట్రానుకూలముగ తీర్మానము చేయించుట. ఐదు గంటలు కన్నదులను మూడుగంటలు మార్చిమే ఆంధ్ర రాష్ట్రమున బళ్లారి జిల్లా యనుకూలముగా కపోయినను అంతగా విచారించవలసిన పనిలేదు. (4) మరెవరైనను, మూడు మాసముల వరకు రిఫారము స్పష్టమును గురించిన యాలోచనలు జరుగుచుండున గనుక నెట్టెబరు మా సాంతమున కొంత మంది నాయకులను గవర్నరు జనరలు గారి యొద్దకును వరికొంతమందిని స్టేటు సెక్రటరీ గారియద్దకును పంపుట న్యాయమైనది. కొండ మొకటప్పయ్య, భూపతిరాజు మొకట పతిరాజు గార్లును మరెందరైన గవర్నరు జనరలు గారి యద్దకును రామచంద్రరావు, పట్టాభి సీతారామయ్య, శర్మ గార్లును మాంచేశ్వర గారియద్దకును పంపవచ్చును. రామచంద్రరావు గారిదివరకే ఇంగ్లాండు వెళ్లియున్నాడు. పట్టాభి సీతారామయ్య గారు వెళ్లినవారు తెలియవచ్చుచున్నది. వీ రిద్దరును అక్కోబరువరకు నచటనే యుండి యెడల ఒక్క శర్మ గారిని మాత్రము మన మిచటనుండి నన్నాచుము చేసి పంపవలసి యుండును. ఇప్పుడింగ్లాండులో నున్న కూర్మా మొకటరెడ్డి నాయకుడు గిద్దపడెయెడల వారినికూడ నిదెప్పుడేమతలో చేర్పవచ్చును.

మాంచేశ్వర ఛెన్నప్పెట్టె గారును తమ రిపోర్టులో నూతనముగ నిర్మించబడు రాష్ట్రము ప్రభుత్వము నీ రాష్ట్రము విభజన విషయమున ప్రత్యాభిప్రాయమును కనుగొనవలసియుండునని వ్రాసియుండిరి గనుక నప్పటివరకు మనము వేదియుండ నక్కరలేదా యను యాత్రేయ యొకటి ప్రతివారికిని పొడగట్టును. కాని వారులు వ్రాయుటలో ప్రత్యాభిప్రాయ మెటులున్నదియు కనుగొనుట కొక ముఖ్యమగు మార్పు నుంచి కే కాని ప్రత్యాభిప్రాయము వేరొక విధమున తమకు తెలియక చిన్ననను దానిని నిరారకింపట వారి ప్రత్యాభిప్రాయము కావనియు, అందువలన వైకాళ్యమువలన విభజన మనము గట్టిగా ప్రయత్నములు చేసిన యెడల నప్పటివరకు మాకుండ నక్కరలేదనియు నాకు తోచుచున్నది. ఇంతకంటె మన కనుకూలమగు సమయము దొరకునని తలచుటకు నీలులేదు. తరుణమును పోనాడక కార్య మూలై ప్రబల ప్రయత్నములను గావించి, కార్యనిర్ధిష్టములు టకు నాడేకములను పూర్తిచేయుచున్నాను.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇంచు శిశుసోదనము, దాది, పోతపాలు, బాలరోగములు, చికిత్సలు వికరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ పతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎస్. గ్రంథకర్త. తెల. ర. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటూర్, మద్రాస్.

పంటివైద్యము. 1604

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు 12 కన్నడైనులేన్, ఎస్కూట, మద్రాసు. ఈ రకమైద్యము ఏకారణము చేసిన పండ్లను పంటి నేనువలసి యుండిన సుప్పిలేషన్ల పేజీలయందును. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంతులన పండ్లను బంగారుచేత మూయుట, వల్లు క్రాత్రకట్టుట, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ వలెయును శక్తియున్నాము. కంటిని తీయునప్పుడు సుప్పిలేట్ నే తీయవలెను.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

- 1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్షణములు స్త్రీగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోధులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేదే. స్త్రీగురు శస్త్రోత్తమమైన సిద్ధాంతమున నొకటి లేదని తాము సంకోచముగ బట్టగలరు. దినబ్యరము, మూడేక పాల్కక జ్యోరములు, సన్ని పోతము చెందవలెనని తప్పక గుణించును. సీసా 1-1 1-0-0, 5-1 1 ఇంచు. (524)
- 2. శ్రీనివాస తెలు:—స్త్రీగు గడ్డకును, గండుల నొప్పి పోవుటకును మంచియందు. సీసా 1-1 0-8-0, 5-1 1 ఇంచు.
- 3. శ్రీకృష్ణ రాసము:—దీనిని నేదించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిలేదీ, కిరణీదీ, అశీర్ణ భేదము గుణము కాగలరు. సీసా 1-1 1-0-0, 5-1 1 ఇంచు.
- 4. బాలసుఖోదము:—చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేదీ, కృత్రిమము, కను తుప్పియుండుట, అకలితకుండుట చెందవలెనని గుణములు కిడ్డలు తుప్పిగలవారగుదురు. సీసా 1-1 0-12-0, 5-1 1 ఇంచు.
- 5. లోకానుభూత కస్తూరిమృగము:—చిడ్డలకు మందు మూడినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందము, కడికెము, దగ్గు, అశీర్ణ భేదీ, కిరణీదీ, పోతము, పాశ్చాత్యాయువు, మలబద్ధం, జ్యోరం, చికిత్సరము, మర్మములు చెందవలెనని యొక కడక కోగములను గుణములేమును. (501)

360 మూత్రము గల సీసా 0.4-0
కపాళ కస్తూరి 5-1 1-0
" " 12-1 2-18-0
" " 25-1 5-8-0

చిది మృగముతో కూడ అనుభవము లేనగున పండ్లమును.

శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

స్థానిక వార్తలు

ఎత్తవర్షము:— జూలై 2-వ తేదీన మంగళూరు ఎత్తవర్షము కురిసింది తెలియచున్నది.

తపాలా నోటీసు:— మొదలగునట్లు తపాలా మదరాసు జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద 1919 జూలై 28 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మూయబడును.

మదరాసు రైల్వే డిపార్టుమెంటుల సంఘము:— జూలై 19 తేదీ సందర్భవనమున ముగియబడినది, అదినమున నిర్ణీతమైన ఈ సంఘ సాంవత్సరక సమావేశము ఆగస్టు 12 తేదీకి మార్చబడినది.

రామమోహన సభ:— జూలై 19 తేదీ కనిపారము సాయంత్రము 5 గంటలకు యాసభాభవనమున సందర్భవనమున జరిగినది. ఆదర్శమున వ్యవస్థలు పాఠశ్రుతియు మున్నగువాని వచ్చిరి. కంఠాధ్యక్షుల సమన్వయమున జరిగినది. ఆదర్శమున సాయంత్రము 5 గంటలకు విజ్ఞాపనములో ఆంధ్రమున “మూలవిజయము” ను నాటకమును వీరు ప్రదర్శించుదురు.

కసింకోట ఎన్ట్రీలు:— కసింకోట ఎన్ట్రీలు ప్రాప్తిపరచు ఎన్. కె. కర్మగారు కసింకోట ఎన్ట్రీలు సాక్ష్యము నిచ్చుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు నియోజించిరి. వీరు ఆగస్టు మూడవ వారమున, కాలవ వారమున ఇంగ్లాండునకు బోవుదురు. సి. వై. చిత్రావతిగారు కూడ కంఠాధ్యక్షుల సాక్ష్యమును నివహించును నెడుట సాక్ష్యము నిచ్చెదరని తెలియచున్నది.

ఎన్. కె. కర్మగారు:— తిరిదివాడలో వ్యాయ వాదిగా నున్న ఎన్. కె. కర్మగారు కసింకోట ఎన్ట్రీలు సాక్ష్యము నిచ్చుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు నియోజించిరి. వీరు ఆగస్టు మూడవ వారమున, కాలవ వారమున ఇంగ్లాండునకు బోవుదురు. సి. వై. చిత్రావతిగారు కూడ కంఠాధ్యక్షుల సాక్ష్యమును నివహించును నెడుట సాక్ష్యము నిచ్చెదరని తెలియచున్నది.

కనిగిరి దువ్వూరు రిజర్వాయరు:— తెల్లూరు జిల్లాలోని సంగమ ఇంగ్లెషు ప్రాంతమున కనిగిరి దువ్వూరు రిజర్వాయరులో మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పరిశోధనము నులవ దలచుచున్నారు. ఈ రాజధానిలోనున్న తేలవ కట్టము యొక్కతేలవ కట్టమును పీలగనో తెలిసి కొనబడె యీ పరిశోధనోద్దేశము. ఇందుకు 8750 రూపాయలు క్యాంక్షను చేయబడినది. పనులు ప్రారంభ మగుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

జార్జిటవును దినపత్రిక:— జూలై 19 తేదీన శ్రీ వైద్యసహాయము:— కల్లెలో వైద్యసహాయమున కేర్పాటుల చేయుటకు ప్రస్తుత మున్నవైద్యకాలంలోనున్న వైద్యుల సంఖ్యను వృద్ధిచేసి, వారిని కంఠాధ్యక్షుల మునమునకు 15 దినములు కల్లెయందు సంచారము చేయుచుండుట ముందినది 1917 ఫిబ్రవరి 14 తేదీన మదరాసు ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డుకు వెలిపియుండిరి. కాని ధనలోపమువలన సీవిధానము కార్యరూపము దాల్పలేకపోయినది. 1919 మార్చి 14 తేదీన గా. ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారి శిర్యానాను గుణ్యముగ మూడు సంవత్సరముల వరకును యిందుల కగు కర్మములో క్షీణింతు ప్రాజ్ఞులనుండుండి ప్రభుత్వము వారు ధరించుట కిప్పు దలగిరించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు:— 11-వ తేదీన జరిగినది కన్యకా కహించిన గా. మారు ఆగ్నే ఆఫ్రికాను బహుద్రుగా రీతిండి తిరివార్తను, అధిపతిరాజ్య కార్యదర్శిని, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యదర్శిని బంపెను. “మదరాసు

పాఠశాల బ్రాహ్మణులు అసియావాసుల కాసనము” గూర్చి కమిషనరును సమన్వయము చేయుచున్నాడు. ఈ కాసనము కొద్ది రోజులలో హైదరాబాదుకు బయలుదేరి బానిసకులముగ గావించును. ఆస్తియు, యితర వస్తువులును, వశించుటచే వీరు జన్మ స్థానమునుండి వెడలి పోవలసివచ్చును. ఈ కాసనము 1914 సంవత్సరమునందు జరిగిన రాజీనామాకు ఆపార్థము గల్గించుచున్నది. వెంటనే కోర్టును, దీనికోసమయ్యవని సభవారు గోరుచున్నారు. హిందూత్వములో శీత్రమును నాగ్రహించునంతి నది. కాసనపు మొదటిభాగము, వర్తకులకు క్రొత్త లైసెన్సులను నిరాకరించును. రెండవభాగము చిరకాలమునుండియు ననుభవించుచున్న హక్కులకు భంగము కలిగించును.”

జామీనగర సంస్థానము.

ఆలూరు మహారాజుగారు జమనగరులో రాజ్యాంగ సభామందిరమునకు కంఠాధ్యక్షులను పలిపిన సందర్భమున నొక దర్బారు జరిగినది. ఆదర్శమున సర్వములు వ్యవస్థలు పాఠశ్రుతియు మున్నగువాని వచ్చిరి. కంఠాధ్యక్షుల సమన్వయమున జరిగినది. ఆదర్శమున సాయంత్రము 5 గంటలకు విజ్ఞాపనములో ఆంధ్రమున “మూలవిజయము” ను నాటకమును వీరు ప్రదర్శించుదురు. ఆస్తియు, యితర వస్తువులును, వశించుటచే వీరు జన్మ స్థానమునుండి వెడలి పోవలసివచ్చును. ఈ కాసనము 1914 సంవత్సరమునందు జరిగిన రాజీనామాకు ఆపార్థము గల్గించుచున్నది. వెంటనే కోర్టును, దీనికోసమయ్యవని సభవారు గోరుచున్నారు. హిందూత్వములో శీత్రమును నాగ్రహించునంతి నది. కాసనపు మొదటిభాగము, వర్తకులకు క్రొత్త లైసెన్సులను నిరాకరించును. రెండవభాగము చిరకాలమునుండియు ననుభవించుచున్న హక్కులకు భంగము కలిగించును.”

రాజకీయ సంస్కరణములు.

ప్రపంచమునందంతటను ప్రాజ్ఞులను పట్టుచున్నా ననుగూడ ప్రజల మనస్థితికి చలనము కలిగినది. మరల స్వస్థతను బడయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వెనుకటి స్థితియందధికమగు మార్పు కలిగినగాని స్వస్థత కలగదు. భరతఖండముగూడ సీసంబంధమున చిక్కుకొని నది తేలికమున సంస్థానములందును క్రొత్తమార్పులు కలగవలెను భావము నద్యుచ్చితమై వరిపొందుచున్నది. తేలికముతో సంస్థానముల వారికి సంబంధము లేదని కొందరందురు. మనమును భారతీయులమే యగునట్లు మిన్నక మాయచుండు తెల్లు సాధ్యమే గోచరింపలేదు. మనదేశమునకు రాజకీయములందధికమగు నవకాళములను కలిగించుటకు పాలకులు చేయు ప్రయత్నములు సఫలమగుటచూచి మనమెట్లానందింపకుండ గలము. ఆ ఆభివృద్ధి క్షీణము గను కి ఘోషము గను లభింపవలె నని మనము కోరుటసహజము. కానిస్వరూప నిర్ణయము ప్రస్తుతము దాని వ్యాప్తి విధానమునుగూర్చి అందరను వారితో సంగీకరింప జాలరు. అదినాన రీ స్వభావము. ప్రజాస్వామ్యమును గూర్చి నాకంతగా తెలియదగాన దానినిగూర్చి నేను చెప్పసాహసించునగాని సామ్రాజ్యమునందలి యితరదేశములలో సమానమగు గౌరవస్థాన ముచిరకాలమున నామూర్త్యుతేమగు భరతఖండము విడుదల బంధించునది మూలము నేను కోరెదనని ఆలూరు మహారాజుగారు నుడిచిరి.

అమెరికా రాయబారివైసి కేసు:—

రంగూనులో అమెరికా రాయబారియొద్ద గుమాస్తాగానున్న బర్మాకేసుని నారాయణారి అగోరక పరచెనని బర్మాకేసుడు తెచ్చిన కేసు కొట్టివేయబడినది. ఇట్టికేసు దాఖలుచేయ బడదగినది గాదు. ఫిర్యాదీ నిజస్థితిని తెలిపిన వ్యాయవాది దాఖలుచేసి యుండదని మేజిస్ట్రేటు తీర్పు వ్రాసెను.

అమృతబహు వత్రిక ధరావత్తు.

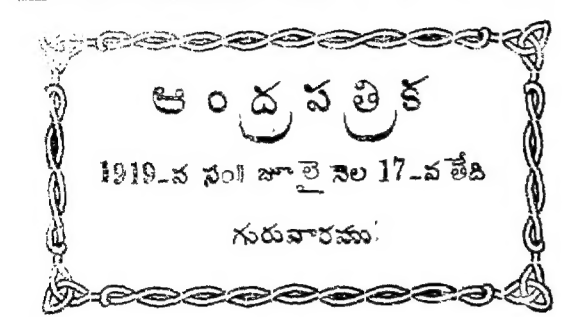
విచారణ ముగియబడి. జూలై 15 వ తేదీన కలకత్తా హైకోర్టులో మరల విచారణ జరిగినది. దానుగారు వాదమును సాగించిరి. సాక్షి విచారణ జరుగవచ్చునా? అట్టి సాక్ష్యము గ్రాహ్యము? అను రెండు ప్రశ్నలు కలవు. అట్టి వ్యాసమును వ్రాయుటకు భావము ప్రధానము. ఆ భావ మరాజక భావముగా నుండవలెను. 4-వ నిబంధనలో భావమున వదలు లేదు గాన భావ మవసరము లేదని ప్రతికర్షణ వాదము. వీనలు కొడు 124 ఏ నిబంధనను చూచుదని నేను చెప్పచున్నాను. దాని ప్రకారము ఆరాజక భావముండవలెనని నిర్ధారణయ్యెను. ప్రీవీ కాన్సిలు వారి అభిప్రాయము ననుసరించి 124 ఏ, తును మద్రాసా కాసనము 4-వ నిబంధనకు భేదములేదని నా అభిప్రాయము. తేలికములు జరిగియు భావము వీనినిగూర్చి సాక్ష్యముండవలెను. ప్రస్తుతము ప్రజలమనస్థితినిగూర్చి సాక్ష్యముండవలెను. ఆ వ్యాసమును చదువుకొని వివరములను వర్తకమును తెలుపు సాక్ష్యముండవలెను. ప్రతిక సాధారణ స్వభావమును గూర్చి సాక్ష్యముండవలెను. ఆ ప్రతికలో అదివరకు ప్రచురింపబడిన వ్యాసములందును యావ్యాసమునందును వదలవలెను అలవాటును గూర్చి సాక్ష్యముండవలెను. వదలుట అర్థమును గూర్చి యితరుల అభిప్రాయమును తెలుపు సాక్ష్యముండవలెను. దీర్ఘకాలములలో అధికారుల చర్యలను రౌతు చట్టమును రెండవవ్యాసమునందు విమర్శించు బడిను. ప్రజల మనస్థితియు తెలిసిన సంగతులు ను వివరింపబడిన గాన వీరెండు వ్యాసములను గూర్చి సాక్ష్యములను పీలబట్టకునా కర్తవ్యమని నానుగారు నుడిచిరి. భావమును గూర్చిన సాక్ష్యమునుకలరాదు. అలవాటునుగూర్చి రూడ చెల్లదని నేను తలచెదనని వ్యాసముర్తి ఉద్దేశము కలిగి. ఆకలికలోని యితర వ్యాసములను బాపవచ్చునని వ్యాసముర్తి వైచిత్యగారిని. స్వభావమును అలవాటును తెలుపు సాక్ష్యము గ్రాహ్యమగునని వ్యాసముర్తి ముగ్ధిగారిని. పత్రిక విధానమును తెలుపు సాక్ష్య మేదియును చెల్లదని వ్యాసముర్తి వుద్దేశముగారిని.

జూలై 16-వ తేదీన హైకోర్టు సైమలులెంచి మరల విచారణ వారంభించినపుడు సి.ఆర్. దానుగా రింకను వాదించుచు దూమణునుగూర్చి ఓడైతగాను వ్రాసిన వ్యాసములో నొక పేరాను చదివి దానియందలి సూత్రముల ననుసరించి అమృతబహువత్రిక ఇదివరలో ప్రచురించిన వ్యాసములనుబట్టి తప్పిదములుగ నెంచబడిన వ్యాసభోరణిని స్వయంశలయముగావున ఆవ్యాసములను వివగోరుచు నరకు 1917 ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీ నాటి “ఈక్వరరాజ జోహిరాథము” అను కిర్దికల వ్యాసమును, 1917 ఏప్రిలు 7-వ తేదీనాటి “హిందూత్వము; సామ్రాజ్యము” అను కిర్దికల వ్యాసమును, 1917 ఏప్రిలు 18-వ తేదీ నాటి “హిందూత్వము, సామ్రాజ్యము” అను కిర్దికల వ్యాసమును, 1917 ఏప్రిలు 28-వ తేదీ నాటి “జనములూ ఉద్యమము; కర్మ మైకేల ఉద్యమము” అను కిర్దికల వ్యాసమును, 1917 మే 18-వ తేదీ నాటి “సామ్రాజ్య” అను కిర్దికల వ్యాసమును, 1917 జూన్ 14-వ తేదీ నాటి “చక్రవర్తి జన్మదిన” అను కిర్దికల వ్యాసమును ఇంక నా సంవత్సరము ప్రకటింపబడిన వ్యాసములు వెక్కిరిసి అతడు చదివెను. మరల 1918 ఆగస్టు 28-వ తేదీ నాటి “1918 ఆగస్టు 16-వ తేదీ అనుభవ నిదర్శనము” అను కిర్దికల వ్యాసమును, జనవరి 18-వ తేదీనాటి “అతివాదులు, మితవాదులు, అంగ్లో ఇండియనుపత్రికలు” అను కిర్దికల వ్యాసమును 1919 జనవరి 10-వ తేదీనాటి “భారత జాతీయత, బ్రిటిషు క్రాను” అను కిర్దికల వ్యాసమును “అతివాదులకు కర్మనియము దూకుటగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తర” అను కిర్దికల వ్యాసమును 1919 జనవరి 18-వ తేదీనాటి “సంధిసంధి” అను కిర్దికల వ్యాసమును ఇంక ననేక వ్యాసములను జదివిరి. కొద్దివారములలో నిరాకరించిరి. ఈ తేదీలకు పత్రికలనుండి యువావారదార్థము తీయబడి ఇంతవరకు నిరాకరింప బడెనవ్యాసములన్నియు నిపుడు నిరాకరింప బడుచున్నవియు అవి అట్లునే గుర్తింపబడుననియు వ్యాసముర్తి వుద్దేశిగాను చెప్పిరి. వీమట్లు వివిధరీతులగు కేసు తెల్లు తీర్పుచెప్పబడినదియు, నివాససాధిపులు, మంత్రులు, రాజకీయ వేత్తలు తేనిన వాగ్దానములను తా ముదహరించి నెడితర వ్యాసముల నిర్దోషిత్వమును నిరూపించవలయు ననియు దానుగారు చెప్పిరిగాని కొద్దివారముల కంగీకరింపలేదు. వీమట్లు వ్యాసములను అడ్డొక్కలు జనరలుగారు చెప్పినది వివరము తీర్పుయొక్క తరువాత యున్నదని చెప్పిరి.

సిద్ధార్థిసంవత్సరాదిసంచిక

సిద్ధార్థి సంవత్సరాది సంచిక గ్రాహకులకు వంపుటకు సిద్ధముగనున్నది. జూలై 24-వ తేది నుండి సంచికలను పంపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. గ్రాహకులు వి. పి. లను గైకొని మా ప్రయత్నములకు ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుటకు ప్రార్థితులు. అనివార్యమైన కారణములవలన సంచికలను బంపుటయందు గలిగిన విలంబమున క్షమాపనమును మన్నించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

స్వపరిపాలనాభిలాష

ఏదిక్కున జూచినను, స్వపరిపాలనాభిలాష గాఢముగ నున్నట్లు, గన్పెనవచ్చును. స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ నీ యభిలాష ప్రజలలో వ్యాపించియున్నట్లు నిదివరకు తెలిపి యుంటిమి. మైసూరు, తిరువాన్కూరు ప్రజలలో జెరుగుచున్న స్వపరిపాలనా వాంఛగూర్చి వెనుక నొకపరి వివరించి యుంటిమి. నేటి తంతివార్తలలో, జాన్యు గరు సంస్థానమున ప్రజాసంఘపు భవన నిర్మాణమునకు శంఖస్థాపనము గావించబడినట్లు, తెలుపబడినది. ఈ సంఘమున 57 మంది సభ్యులందురు ఉద్యోగసభ్యులకన్న అసభికార సభ్యులు రెండు రెట్లధికముగ నుందురు. దర్బారు వారంపిన విషయముల గూర్చి నీ సంఘమువారు యోచించి, సంస్థానాధీశునకు తమయభిప్రాయము తెలిపెదరు. ప్రస్తుత మీ సంఘము సలహా నొసగెడి సంఘముగ మాత్రమే నుండుటచే, రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుట కధికారము బొందకున్నను, యిది క్రమక్రమముగ స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనకు తోడ్పడవచ్చును. జామీనగరు సంస్థానాధీశులగు రంజిత సింగుగారు తమ యువన్యాసములో, స్వపరిపాలనముపై నంతగ నుత్సాహము జూపకుండుటలో వింతలేదు. నిరంకుశ విధానమున కలవాటు కడినవారు, ప్రజాభిప్రాయాను గుణ్యముగ నడచుట కొక్కమా రిచ్చగింపరు. తాము తీవ్ర ప్రజాపరిపాలనా వాదులలో జేరకున్నను, ప్రజాభిప్రాయము నాధారము జేసికొని ఉదార భావముతో పరిపాలింపవలయునని యే యుద్దేశము గలిగి యున్నట్లు, రంజితసింగు గారు కనుకన్యసిందిరి.

ఏరింకను, మార్లే ప్రభువుగారివలె ఉదార భూయిష్టముగు నిరంకుశ విధానమునే ఆశించుచున్నట్లు, ఎంచవచ్చును. శంఖస్థాపన మహోత్సవమున కధ్యక్షతవహించిన ఆల్వారు మహారాజగారటులగాక, గాఢముగ స్వపరిపాలనోద్యమాభిమానము గనుపడచిరి. ఆల్వారు మహారాజగారిట్టి యభిప్రాయముల నిదివరకు రెండు మూడు సార్లు బహిరంగముగ వెల్లించి యుండిరి. స్వదేశ సంస్థానాధీశులు బ్రిటీషు ఇండియా సమస్యలందు శ్రద్ధ దీసికొన కూడదని బోధించెడివారు కొందరు

లేకపోలేదు. ఆల్వారు మహారాజగారింతుల కంగీకరింపరు. హిందూదేశ మునకు జేరిన స్వదేశ సంస్థానముల వారు తమ సోదర ప్రజల యభివృద్ధికి సంతోషము దెలుపక యుండజాలరు. ప్రజలరాజకీయభివృద్ధి సత్వరముగ కొనసాగుటకు, తాము ప్రార్థించెదమని, ఆల్వారు మహారాజగారు దెలిపిరి. అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు హిందూదేశము గూడ, త్వరలో సమానస్థాన మాక్రమింప వలెనని, వీరభిలషించుచున్నారు. హిందూదేశము గమ్యస్థానమును త్వరలో జేరవలయునని, కాంగ్రెసు కక్షచాతు లెంతటి యభిలాష జూపుచున్నారో, ఆల్వారు సంస్థానాధీశుడును అట్టి యభిలాషనే జూపుచున్నారు. స్వదేశ సంస్థానాధీశు లిట్టి యున్న తాతయనులను ప్రకటించిన మాత్రమున లాభముండదు. వాటిని తమ సంస్థానములలో స్వయముగ నాచరణయందు జెట్టువలయును. బ్రిటీషు ఇండియా యందును, స్వదేశ సంస్థానములందును, స్వపరిపాలన మీ తరుణముననే ప్రవేశపెట్టు బడవలయును. సంయుక్త హిందూదేశ రాష్ట్ర నిర్మాణ మీ విధమున త్వరలో నెఱవేరుటకు సాధ్యపడును.

స్వదేశ సంస్థానములందు మాత్రమే గాక, హిందూదేశమునకు చేరికొనున్న సింహాళద్వీపమునందీ యభిలాష వ్యాపించియున్నది. ఆ ద్వీపపు గవర్నరు రాజ్యాంగ విధానమును తయారుజేసి మిల్నరు ప్రభువుగారి కంపెనీయు, మిల్నరు ప్రభువు గారావిషయముగూర్చి యింకను విచారించుచు న్నారనియు, దూట రిడివరకు తెలిపియుండెను. గవర్నరుగారు రంజిత రాజ్యాంగ విధానమును వెంటనే ప్రచురించి, దానిపై తమ యభిప్రాయము నొసగుట కవకాశ మొసగవలయునని, సిలోను బాతీయసభాసంఘమువారిపుడు తీర్మానించిరి. సంస్కరణముల విషయమై ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారితో ముచ్చటించుటకై యీ సంఘమువారు కొందరు ప్రతినిధులను నియమించిరి. ఇంతియగాక, హిందూదేశమునకు వాగ్దానము జేయబడిన సంస్కరణములకన్న నెక్కుడుదూర భూయిష్టములగు సంస్కరణములను తమకు ప్రసాదింపవలయునని, యీక్రింది తీర్మానమున గోరిరి.

“సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము త్వరలో బొందుటకై హిందూదేశము కన్న సింహాళద్వీపమునకు ఉదార భూయిష్టములగు సంస్కరణములను పొందుట కర్హత జెడియున్నది. సింహాళ ద్వీపపు కోర్కెలు నెఱవేరునేని, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు, స్వాతంత్ర్యము, స్వయంనిర్ణయము మొదలగు బ్రిటీషు ఆదర్శములను చిన్న పెద్ద జాతులను భేదములేక, ఎల్లరకట్ల సఫలపరుచు నుద్దేశించిరి, హిందూదేశమునకును, తదితర ప్రపంచమునకును నిశ్చయముగ పొడగట్టును. ఇండియాదేశములో నుడువించిన గిట్ట సమస్యలు, సింహాళద్వీపమున లేనేలేవు.”

కాలస్వభావమును గుర్తెలుగుటకు, స్త్రీలు గూడ స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించవలెనని, యెంతటి యభిలాష జూపుచున్నారో, జూచిన జాలును. సాతుబరో సంఘమువారు, హిందూదేశమునందీ సంస్కరణము నిపుడపుడే ప్రవేశపెట్ట నవసరములేదని తలచి, దానిని వదలివైచిరి. అప్పటినుండియు, విద్యాధికులగు స్త్రీల సంస్కరణ మవసరమని, పట్టుదల గనుబజచుచున్నారు. రాజకీయ సంఘములేగాక, సంఘ సంస్కరణ సంఘములుగూడ, దీని యావశ్యకతను చాటుచున్నవి. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు, జాయింటు కమిటీ కధ్యక్షులయిన సెల్వరెను ప్రభువుగారికి, బొంబాయి సంఘసంస్కరణ సంఘము కక్షమున, స్త్రీస్వాతంత్ర్యవైదానావ

శ్యకతగూర్చి, హెచ్చరింపుచు యొకతంతిసంపియ్యుడిరి. ఏవంక జూచినను స్వపరిపాలనాభిలాషవెల్లి విరియుచున్నది. ఇట్టిసమయమున, కాలస్వభావమున కనుకూలించు సంస్కరణములు ప్రసాదింపబడవలెదల, ప్రజలు సంతృప్తి జెందజాలరు. ఇప్పుడొసగబడెడి సంస్కరణములు విశాలవంతమయినవిగ నుండవలెను. లేనిచో ప్రజాతయముల నవి సంతృప్తి కరువక, నవి త్వరలో మార్పుజెందవలసి వచ్చును. మింటో మార్లే సంస్కరణములు త్వరలోనే అసంతృప్తి కడమిచ్చినవి, స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము కొరకు ఘోరసంగ్రామము జరిగి, స్వయంనిర్ణయ శంఖారవము ప్రపంచమునందు మారుమోగుచున్న నిట్టి సందర్భ సమయమున, హిందూదేశాభిలాష పూర్ణముగ సంతృప్తి కరువబడుట అత్యవసరము. జాయింటు కమిటీవారు కాలస్వభావమును గుర్తెలిసి, తదనుకూలముగ సంస్కరణములను సూచించుట శ్రేయస్కరము.

లాలాగోవర్ధనదాసుగారి శిక్ష

సంధి కారవార్షిక్ రాజకీయ నిర్బంధితులు కొందరు విడిచిపెట్టబడుదురని, అస్సాసియేటువ్ ప్రెస్సువారిదివరకు తెలియబరచిరి. ఈ విషయము నకుసంబంధించిన ప్రభుత్వ ప్రకటనము గూడ నేడు మాకు జేరినది. రాజకీయ నిర్బంధితుల నందర నీ సమయమున విడుదలచో, దేశములో నుత్సాహము వెల్లి విరిసి, సంధిమహోత్సవములందు ప్రజల యానందమునకు మేరలేకుండుననిసూచించియుంటిమి. ఈ కొందరిలో విడిచి పెట్టబడెడి వారెవరో, వారినామము లింకను ప్రచురితముగాలేదు. వంజాబునాయకుల నీ పట్టికలో జేసిన సంతయో బాగుండును. వంజాబు శిక్షలు, దేశమున భీతి జనింపజేయుచున్నవి. విద్యాధికులను సుశస్థులగు ప్రముఖులు కఠిన శిక్షల పాలగుటకు, అతివాద మితవాద భేదములేక ఎల్లరును అసమ్యుతిజూపుచు, వారిపై కరుణచూపమని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు. లాలా గోవర్ధన దాసుగారు కి వత్సరము లొక నేరము క్రిందను, మరి యూహవత్సరము లింకొక నేరము క్రిందను, రెండు శిక్ష లేకకాలమునందే నడచునట్లు, శిక్షితులయిరి. ఈ వార్త మిగుల విషాదకరము. వీరు చెన్నపురిలో వంజాబు దేశస్థితి గూర్చి నుపన్యసించియుండిరి. బొంబాయి క్రానికలు, లీడరు పత్రికలకు వీరు వ్యాసములను వ్రాసినందులకు, రాజద్రోహనేరము క్రిందను దేశరక్షణ శాసనముక్రిందను వీరు విచారింపబడిరి. మొట్టమొదట వీరికేను మార్షలు కమిషనువారి ఎగుటకురాగ, ఆ కమిషనువారికి విచారణాధికారము లేదని యభ్యంతరము దెలుపక, కేసు వేరొక న్యాయస్థానమునకు మార్పబడెను. ఈ న్యాయస్థానమునందు సంపూర్ణముగ విచారణ జరుగునని విశ్వసించబడెను. కాని, మార్షలు కమిషను కోర్టు సభ్యులే దీనియందును సభ్యులుగ నుండుట తలపించుటచే, తమకు న్యాయము జరుగదనీయు, న్యాయాధికులను మార్పవలెనని తాము రాజప్రతినిధిసభవాకి పిటిషను జెట్టుకొనుటకవకాశ మిప్పించ వలెననియు, గోవర్ధన దాసుగారు గోరిరి. ఈ కోర్కెయందు విరుద్ధ మెన్నియును లేదు. కేసును కొంతవరకు పరిశీలించిన మార్షలుకోర్టు సభ్యులే, ప్రత్యేక న్యాయస్థానమునందు గూడ సభ్యులే వహించుట, సమంజసముగ లేదు. ఒక కోర్టునుండి, వేరొక కోర్టునకు కేసును మార్పినందుకు, ఫలమిమియు నుండదు. కాని కోర్టు వారు గోవర్ధన దాసుగారి దరఖాస్తును త్రొక్కివైచిరి. ఇట్టిస్థితిలో, గోవర్ధన దాసుగారు కేసులో డిఫెన్సును మానుకొనిరి. కేసు మారియె

శిక్ష విధింపబడెను. కంజాబుస్థితి గూర్చి విచారించుటకు, మాంటాగూగా రొక విచారణ సంఘము నేర్పరచెదమని, వాగ్దానము జేసిరి. కాని యింతవరకును విచారణ సంఘ మేర్పడలేదు. ఆ సంఘపు విచారణ ముగిసి, ఫలితము చేలువరకు, కంజాబు నిజస్థితి వెలువడదు. అంత వరకును, కృత్రికలకు వృత్తాంతముల వ్రాసినవారిని శిక్షించుట భావ్యముగ గన్పట్టదు. గత మెద్దియైనను, సంధి సాఫల్యముతో నూతన శక మారంభమగును. అట్టితర, రాజకీయ శిక్షితులను తమించి వదలివైచి, సంస్కరణముల ప్రవేశమున కనుకూల వాతావరణము గలుగజేయ ప్రభుత్వమువారు బ్రాధితులు.

రాజమండ్రి త్రైయినింగు కళాశాల
ఈ కళాశాలయొక్క 1918-19-వ సంవత్సరపు నివేదికము ప్రచురింపబడినది. కళాశాలాభివృద్ధి నమున స్థలము బాలుటలేదనియు, విద్యార్థులూడు కొనుటకు స్థలము లేదనియు, నివేదిక చెల్లుచున్నది. త్వరలో విశాలమగు స్థలము నేర్పరచుట యవసరము. ఉపాధ్యాయులు కళాశాలాధ్యక్షులకు తోడ్పడి బలపెరిసిరి, తెలిసికొనుటకు సంకల్పము గలుగుచున్నది. 2079 రూప్యములు సామానుకును, 2239 రూప్యములు ప్రకృతిశాస్త్ర పరికరములమీదను, 1269 రూప్యములు పుస్తకములపై నను వెచ్చింపబడెను. ఎల్. టి. క్లాసు లో 59 మంది గ్రాడ్యుయేట్లకు స్థానములు వాగ్దానము జేయబడెను. కాని 46 మంది మాత్రమే జేరిరి. వీరిలో నిద్దరు ఆకస్మికముగ వెడలిపోయిరి. సెకండరీ క్రేడులో 100 మంది చేర్చుకొనబడిరి. వీరిలో నెవరును వెడలిపోలేదు. తెలుగుజిల్లాలలాభముకొరకై ఒకమారు తీసివేయబడిన యీ కళాశాల తిరిగి స్థాపించబడినది. అట్టితర, ఆంగ్లోపాఠ్యాయలు సంపూర్ణావకాశము దీసికొనకుండుట, గౌరవప్రదముకాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై, తెలుగు గ్రాడ్యుయేట్లను హెచ్చరించుచున్నారు. కాలేజి శెక్సును 45 గురు విద్యార్థులలో 36 మంది బ్రాహ్మణులు, 3 గురు బ్రాహ్మణేతరులు, 3 గురు దేశీయ క్రైస్తవులు, 1 రు మహమ్మదీయులు. సెకండరీ క్రేడు విద్యార్థులు 100 గురలో, 79 మంది బ్రాహ్మణులు, 4 గురు బ్రాహ్మణేతరులు, 17 మంది దేశీయ క్రైస్తవులు. వీరిలో 46 మంది మాత్రమే ప్రభుత్వమువారినుండి జీతము బుచ్చుకొనుచున్నారు. జిల్లాలవారిగ జూచిన, సంఖ్యలలో గోదావరి ప్రథమ స్థానము, కృష్ణా రెండవ స్థానము, గుంటూరు మూడవ స్థాన ముక్రమించుచున్నవి. త్రైయినింగులో నున్న విద్యార్థులు డిల్లులో తమ సౌఖ్యమును చూపిరి, తెలుపబడినది. బైబిలు మంచి స్థితియందున్నది. త్రైయినింగు కాలేజి ఉపాధ్యాయుల సంఘము కార్యక్రమమును తిన్నగ నెటవేర్చెను. త్రైయినింగు కళాశాలవలన, ప్రభుత్వమువారికి 40862 రూప్యములు వ్యయమయ్యెను. ఈ కళాశాలావకాశము నాంధ్రు లింకను నెక్కుడుగ దీసికొని, లాభము బొందెదరు గాక!

క్రాంతి సంఘ నివేదికము
లండను త్రైముపత్రిక వలెనే, క్రాంతి సంఘ నివేదిక గూర్చి, ఆంగ్లోహిందవ పత్రికలు తమ యసమృత్తి గనుబుటచుచున్నవి. ఇందులో నసహజ మెద్దియు లేదు. కొందఱు విశాల సంస్కరణములు సూచించబడెనేని ఆంగ్లోహిందవ పత్రికలు గ్లోలు పెట్టుట వింతలోనిదిగాదు. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

“ఇంతకన్నను, విశారథులున్నవగు స్వరూపాలనా భావము నిదివరకు మేము చూచియుండలేదు. ఇండియా ఆఫీసుయొక్క కృత్యభారమునంత, బ్రిటిషు ప్రజలు మోయవలయునను నూతన ఆశీక భారములతో నిదివరకే క్రంగుచున్న బ్రిటిషు పౌరుడు తిరస్కరించు ననుటకు సంది యుండదు. ... ఈనూతనల ఫలితముగ మాంటాగూగారి నిరంకుశ పరిపాలనము హిందూదేశపు కృత్యభారములన్నిటియందును యొక నెక్కుడుగ కొనసాగ గలదు.”
బ్రిటిషు పౌరులపై నేమి భారము వడునో యని, మెయిలు పత్రిక జూపు సానుభూతి, హిందూ దేశీయులపై గూడ సమానముగ గనుపటచుచో, విశాల దృక్పథ మేర్పడగలదు.

బెసెంటుగారి కథ
యైనై టైము ఇండియా అందు నేటిపు స్టేట్సు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.
“బెసెంటుగారి రాంగ్లదేశములో నొక కథను వ్యాపింపజేయుచున్నది. ఈమె దేశీయ మహానభ కథ్యక్షురాలుగ నుండెను. భావ్యతగల రాజకీయ సంస్కర్తగ యీమె ఎంచబడుచున్నది. దేశములో నలజడి కలిగింపవలెనని ఆమె యీచనికి పూనుకొనియుండదు. ఈకథ నిజమగుచో, బెసెంటుగారి నడవడిని ప్రశంసించబాలము. యుద్ధసమయమునందు, అధికారుల కీ విషయమై గల సత్యము నీమె తెలిపియుండవలసినది. పనియంతయు ముగిసినపిమ్మట, యిప్పుడెట్టి ఆరోపణల గావించుట సులభమే. బెసెంటుగారి విషయమై తమకుగల యాధారములను బయలుపెట్టమని కోరబడవలయును. పిమ్మట, వీటి యందెంతవరకు నిజము గలదో గనుగొనుటకు విచారణ జరుగవలయును. ఈ విషయ నిర్ణయము రాచకీయముగ నత్యంత ప్రాముఖ్యమైనది.”

బెంగళూరు నిమ్న జాత్యుద్ధరణ సంఘము
ఈ సంఘము 1919 వత్సరము జనవరి 8 వ తేదిన స్థాపించబడి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. 31 మార్చివరకు యీ సంఘము గావించిన పని వివరింప బడినది. సంఘమువారు నిమ్న జాతుల పాఠశాలలా నిర్వహణమునకు బూనిరి. క్రొత్త పాఠశాలలు నెలకొల్పబడెను. 31 మార్చి వరకు 320 మంది విద్యార్థులు చదువుకొనుచుండిరి. వీరికి వైద్యసహాయ మొసగబడుచున్నది. ఈ ప్రతిష్ఠాపనము సత్వరాభివృద్ధి గాంచి, నిమ్న జాతుల కెక్కుడు మేలొనర్చునని నమ్మెదము. కే. య్. జే. ఎల్. వి. ఆర్. సింధీగార్ల ప్రయత్నములే యీ సంఘ నిర్మాణమున కాధారభూతమయ్యెను.
గౌరవనీయులగు డి. బి. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు మద్రాసు కార్పరేషను వత్సమున శాసన సభ్యులుగ నెన్నికొన బడినందులకు, డి. బి. పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారికి మా యభినందనముల తెలుపుచున్నాము. వీరి కీమధ్య గలిగిన రాజకీయాభిప్రాయము తెలులున్నను, వీరు కార్పరేషను సభ్యులుగ నుండి తమ ధర్మమును ప్రశంసార్థముగ నిర్వహించి రనుటకు సందియము లేదు. మద్రాసు సిటీ మ్యూనిసిపలు బిల్లు గూర్చి, వీరు పౌరుల కక్షము వహించి పోరాడిరి. కార్పరేషను శ్రేయమును పెంపొందించుటకు, వీరు శాసన సభలో శక్తి వంచనలేక కృషి సలిపెదరని విశ్వసించెదము.
ద్విదూటా

“మహారాటా” పత్రికయందు, మార్లు కోర్టువారిచే విచారింపబడి, శిక్షార్హులుగ నెంచబడిన వారిలో, 70 మంది ఉరిదీయబడినటుల వ్రాయబడెను. ఈ సంఖ్య 18 యని, కంజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి.

నైనికుల పిల్లలు
భారతీయ నైనికులు సేవజేయుచున్నంత కాలమున వారి పిల్లలకు విద్యాసౌకర్యముల సేర్పరచుటకై ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించిరి. యుద్ధమున మరణించినట్టిగాని, అశక్తులైనట్టిగాని నైనికుల పిల్లలకుడ యిట్టి యేర్పాటులు చేయబడెను. ఆసమర్థతలనగాని, యర్హతలనగాని గాక ఇతర కారణములవలన కనిన కదలికలేని నైనికుల పిల్లలకు గూడ శిక్షణాభివృద్ధి మోసంగవలెనని మద్రాసు నైనిక సంఘమువారు నూచించు చున్నారు. ప్రభుత్వమువారి నూతన సంస్థిక రింజి, అట్టి నైనికుల పిల్లలను అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలోనూ సగముజీతము నిచ్చియెడల జేర్చుకొనవలెనని యుత్తరువిచ్చిరి. ఇట్టి విద్యార్థికి సంవత్సరమునకు 6 రూపాయలకు మించకుండగ పుస్తకములను, పరికరములను, ఇతరవస్తువులను కొని యాచితముగ మోసంగవలెనని గూడ ఆజ్ఞాపించిరి. గ్రాంటుపాఠశాలల మేనేజర్లు గూడ యిట్టి సౌకర్యముల జేయవలెననియు, వీరి కిటులకుగ కృత్యమును గ్రాంటులో గలిపి పట్టి పంపిస్తామని యెల్లెక్కరు గారి చుప్పనట్లు ను యేర్పాటులు చేయబడినవి. ఇందుల కనువృద్ధిమును స్థానిక సంఘములు భరించునని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి విద్యార్థుల తండ్రిలు ఆజిల్లాలోని నైనిక సంఘాధ్యక్షుని వద్దనుండిగాని, కలెక్టరు వద్దనుండిగాని, డివిజను ఆఫీసువద్ద నుండిగాని, తహసీల్దారు వద్దనుండిగాని, డిప్యూటీ తహసీల్దారు వద్దనుండిగాని యొక నర్టిఫికేటును తీసికొనవలెక. దీనిని పాఠశాల హెడ్డుచూపురు తనవద్ద నుంచుకొనవలెక.

భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణములు
కాంగ్రెసు రాజ్యాంగములో నొకరు లండనునుండి జూను 18 తేదిన అమృతబహు పత్రిక కిట్లు వ్రాసి యున్నారు:— మనమింకను యెక్కుడు సంస్కరణములను గోరిన యెడల మాంటాగు బిల్లు సంబంధిత పథపటము ననుభవమున కెట్టి అవకాశమునులేదు. పార్లమెంటులో ప్రభుత్వ వత్సపాతులసంఖ్య అధికముగ నుండుటచేతన, ప్రభుత్వమువారి బిల్లు సంగీకరింపబడలేకన, యిది యింకను తగ్గించబడు ననుభవము లేకున్నది. నీ సెంటుమ్యుగారు కూడ యీ విషయమును గ్రహించి, సాధ్యమైనంతవరకు కాంగ్రెసు రాజ్యాంగములో కలసి పరించెదనని వాగ్దానము చేసినది. కాని, టెనర్టీ, కాత్రిగార్ల హామకత్వమునకు మితవాదులు బిల్లునెడల తమ భావములకు మార్పు జేరించుకొనినట్లు లోయటలేదు. ఇచ్చటకున్న మన ఆంగ్ల మిత్రులును, బ్రిటిషు కాంగ్రెసుసంఘము వారునుకూడ యీ పార్లమెంటు సభవద్దనుండి సాధ్యమైనంతవరకు సంస్కరణముల బడయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నారు. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ, స్వాతంత్ర్యమును కేంద్రప్రభుత్వమున వాస్తవమగు లాభ్యత యిటు మఱు కోరవలెనని డాక్టరు క్లాయ్ గారభిప్రాయపడిరి. ఇదియే కాంగ్రెసు వారికోరిక. దీనినే యెల్లరు నేకగ్రీకులుగ వెల్లడించుటవసరము. కాని ఇందులకు మితవాదు లంగీకరింతురని తోచదు. ఈబిల్లును విశాలవంతముగ చేయవలెనని మాకేత్తికొలది ప్రయత్నించుచున్నాము. కాని వై కారణములబట్టి మేమెంతవరకు నిజముగాంచగలమో చెప్పటకు మీలలేదు. ప్రస్తుతమున్న బిల్లునివేదిక కంటె కూడ సంబంధితముగ నున్నది.

సర్ రవీంద్రనాథ టాగోరుగారి లేఖ.
ఉత్తరసంహారించు కొనుటకు నూతన రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము
పంజాబులో జరిగిన అల్లరుల సందృష్టమున విధింపబడిన శిక్షలనుగూర్చి తన ఆసమృత్తి తెలుపుచు సర్ రవీంద్రనాథుడు తన త్యజించుచు రవీంద్రనాథ మహాకవి రాజప్రతినిధిగారి కొకలేఖ వ్రాసిరి. పంజాబులో అల్లరులు కలిగినది గాన వానినడండుట కట్టిచర్య జరుపబడినది. ఆదర్శ నిరాపేక్షతకు గాన మిగిలిన మిగిలినాను పరిత్యజించుచు వ్రాసినలేఖ నువసంహరించుకొనడగునని రాజప్రతినిధి గారు మహాకవికి వ్రాసిరి గాకవీం ద్రుడు దాని నువసంహరించుటకు కంగీకరించునని తోచదని కలకత్తానుండి విలేఖకుడు యిండి పెండ్లియ పత్రికకు వ్రాసెను.
అమృతబహు పత్రిక కేసు:— ఈనెల 14 వ తేదీని కలకత్తాకోర్టులో దొరతనమువారి వ్యాయవాది సి. ఆర్. దాసు గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. పిమ్మట దాసు గారు మరల నచుర్పించిరి.

విదేశ తంత్రీవార్తలు
(రైటు రిపోర్ట్)

ఇంగ్లాండు

నెలబాగు ధర.

లండను, జూలై 11:—నెలబాగు ధర యేల పెరిగి పోవుచున్నదియు తెలుపుచు సోకవలెక ప్రకటించబడినది. జూలై 15 వ తేదీ మొదలు 12 నెలలవరకు నెలబాగును తీయటకు 480 లక్షలపానుల కన్నా ధనము వెట్టుబడికి చాల కుండెనని పండితు వేయబడినది. ఆసమయమున తీవ్రవ్య యదిన నెలబాగు మూడు 2170 లక్షల టన్నులు. ఇందులో 5 వందల 60 లక్షల టన్నులకు ఎక్కువ నెలబాగు పొడింపబడవు గనుక నాబాగును తీసికేయ గా తక్కిన 1610 లక్షల టన్నుల కి తరుగును పండిట్లవలన యుండెను. అందువలన టన్ను ఖరీదు లో అయిదారు పిల్లంగుల వృద్ధి గన్పించెను.

లండను గృహ నిర్మాణ సూచనలు.

లండను, జూలై 12:—లండను కాంటి కాన్సిలురాదు గృహనిర్మాణార్థము 800లక్షలపానులవరకును పనులకు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రతిసంవత్సరమును వదిలక్షల పానులకంటె ఎక్కువ సామ్యము నిమిత్తము వ్యయపడవలదుమందునని పండితు వేయబడినది.

ఉపకార వేతనములపై బోనసు నిచ్చుట.

లండను, జూలై 12:—ఇండియన్ అర్మీయూగ్రిగేయ లకును, వారి బంధువులకును, అలెగ్జాండ్రీయా మహారాణి వారులకును, బ్రిటిష్ సువర్ణమునా రొనరించిన నేతకు నూటికి 20 వంతుల వృద్ధుల ఉపకార వేతనములుగాగ బోనసు నీయ వలయునని యాంపేరు గారు కాంక్ష ను చేసిరి. బోనసు, 1 వ తేదీ మొదలు పెద్దంబు 80 వ తేదీ వరకు లెక్కించి ఈయ బడును. కొంత నియమిత ధనమునకు మించిన ఉపకారవేతనము నొందువారి కిబోనసు ఉండదు.

పొగబండి వట్టలనుండి తొలగుట.

లండను, జూలై 13:—ప్రయాణీకుల బండిలను అన్ని మాన్యువారునుండి తొలగి పోయినది. 10 మంది వ్యక్తులైరి. 85 గురు తురిగావులైరి.

విజయ ఋణము.

లండను, జూలై 12:—విజయ ఋణము యాగియు సమయమున చాలయింది ఋణమునొంగిరి. ఆఖరు మొత్తము తెలియలేదు. మొత్తము 15000 లక్షల పానులని తెలియు చున్నది.

ఇందులో 7600 లక్షల సామ్య ఋణము యాగించు కాలమున నీయబడినది. యాంపేరు రాష్ట్రీయవట్టలములకు తలమానికముగ నున్న యది. లివర్పులు ద్వితీయస్థానము కాక్రమించినది. ఒక వ్యక్తి ప్రత్యేకముగ 10 లక్షలను ప్రత్యేకముగ కొంగను. పేరు తెలియలేదు. 5వ ఎడ్వర్డు సానూదుగారు వేయిపానుల కొంగిరి.

జర్మను వలసదేశములు.

లండను, జూలై 11:—ఇదివరలో జర్మను వలసదేశ ములనున్న వాటి సంరక్షణను గూర్చి యేమి ఏర్పాటులను వేయవలయుననియు నిర్ణయింపవలయునంపును లండనులో నమావేశమగుచున్నది. దాని పని చాలవరకు పూర్తియైనది. దానియందలి సభ్యులు మిల్నరుప్రభువు, కర్మల చాను, నై మను, సిగ్నరు, మార్కోనీ, శిందాగారు.

ఆస్ట్రీయా యుద్ధోగ్రియుల మార్పుకొనుట.

వ్యాపిను, జూలై 10:—జర్మను ఆస్ట్రీయాను నోటు కకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మిక్రియందలి వారిట్లు తెలియ బరచిరి. ఆస్ట్రీయా వైనికాధికారులను దక్షిణాఫ్రికానుండి త చ్చుకొనుటకు తగిన ఏర్పాటులను వేయుటకు తా మంగీకరించుచున్నాడు.

సముద్రబంధనమును తొలగించుట.

వ్యాపిను, జూలై 11:—జర్మనీ సముద్రబంధనమును కేవలముండి తొలగించుటకు మిత్రమండలి సుప్రీమువైస్సెలు వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

బహిష్కరణపు సమస్య.

హీపారు, జూలై 10:—కేయిజరును బహిష్కరించ వలయునని మిత్రమండలి హేలందువారిని ఇంతవరకు అనుగతే దని నిశ్చయముగ దెలియుచున్నది. ఈబహిష్కరణపు సమస్య న్యాయము ధర్మకాన్త్రము ప్రకారము పరిష్కారమగును.

జర్మను ఆస్ట్రీయా

వ్యాపిను, జూలై 12:—ఈబోడివ్యాపిను వలెక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—జర్మను ఆస్ట్రీయావారు పెద్దరక వాంగరి జిల్లాలను గైకొనెదరు. ఇచట జర్మనుల సంఖ్య విస్తారముగ నున్నది.

పోలండు మిత్రమండలి సంబంధములు.

లండను, జూలై 12:—పోలండు మిత్రమండలి తళ ములకు జరిగిన సంధివరకుల ప్రకారము వాటి మత రొనెని శేదములేయియు పొడింపకుండ అందటి ప్రాజస్యకంత్తాగు లను గాపాడుటకు తగిన యేర్పాటులు వేయవడినవి. స్వాభా వికముగ పోలండునందు నివసించుచున్న జర్మను, ఆస్ట్రీ యను, వాంగరియును, రువ్యను ప్రజలు పోలండు ప్రజలకే యంగీకరింపవలదును. పోల భావ గాక నితరభావము మాట్లాడు ప్రజలకు వీలయినంతవరకు వారి స్వభావమోకే నిర్ణయ కలవు నట్టి యేర్పాటులు వేయబడును. కాబట్టినట్ల భంగము కలిగిం చునట్టి పనిని జేసిని వ్యాపకస్థు లొనరింపకుండదను నిర్బంధ ముండదు.

ఇంగ్లాండు-జర్మనులు.

లండను, జూలై 12:—దెయిలీ న్యూస్ ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషు విదేశీయ కార్యాలయమునా రిక్కుడే జర్మనీలో కాన్సులుల నియమించుచున్నాడు. ఆ కాన్సులు లిం కలోనే తమ పనులందు ప్రవేశించెదరు. ర్యరలో నొక రాయ వారి నియమించుచును. బ్రిటిషు రక్తము జర్మనీలో వ్యా పారముచేయుట కంగీకరించుచు గవర్నమెంటువారు వారి కన్ని పౌరస్యముల నొందింతురు. ఈ యంశమును గూర్చి రా బోత్తవారు మందొక వాక్యాలు మియబడును.

మిగిలిన యుద్ధ సామగ్రి.

లండను, జూలై 12:—యుద్ధము యుగిసినతెనుక మిగిలిపోయిన యుద్ధసామగ్రి నమ్మటవలన గత ఆలయశము లలో ప్రభుత్వమువారికి 18 కోట్ల పానులు వచ్చినవని లెక్కచే గారు ప్రాధుభర్తనం దువర్ణనించుచు తెలియబరచిరి.

జర్మనీతో వర్తక సంబంధము.

లండను, జూలై 23:—కొన్ని నిర్బంధములతోనై పరాములు జర్మనీతో వర్తకసంబంధమును ప్రారంభించెదరు

పరాము బాటియోత్సాహము.

లండను, జూలై 11:—పరా ముబాటియోత్సర సందర్భ మున, పరాము రెడ్డుక్రాసువారి బ్రిటిషుకమిటీవారి కుత్సానా పూరితమగు ఉత్సాహము నిచ్చుచు లాడుచు బాడ్డు గా రిట్లు చెప్పుచున్నాడు.

“గత నాలుగు వత్సరములలో మరలు ప్రాప్తురధంతులకు కనుమ జరిపితిమి. పరామరెడ్డుక్రాసు సంఘమువారికి బ్రిటి షుకమిటీవారి సాయముతోపాటును తెలిపితిమి. మనమందఱు మారు పూర్తిగ తమసహాయమునకు వచ్చువర కర్ణంత వరాక్ర మముతో ఫ్రాన్సు క్రతువుల నిరోధించి చాల నష్టమునధరిం చినది. మనమందఱిప్రత్యక్షము కలనకు, సహాస నష్టముల కల నకు ప్రాప్తురములతి ప్రకంపనీ ఈముగ బానికర్పించబడినది. అయిన నింకటితో బ్రిటిషు కమిటీవారు తమకనిని నిమగ్నబారు. ప్రాప్తులలో చాలపాటువరకు ప్రతేమందలి గ్రామములు వట్టణ ములు మొత్తము 500 లను సంరక్షించుటకు వారు పూనుకొనిరి. తమ లాత ముత్తరలకుండియు వచ్చుచుండిన ఆస్తులన్నిటిని గోల్పోయినవారి కది సహాయ మొనరించుచున్నది. అట్టివానికి మన మెంతేయను న్నావకు పూర్వముగ సహాయము చేయ వలయును. మననై జర్మనులు దాడి పడకుండ జేసినందులకు కృతజ్ఞతా పూర్వముగ దానికి ప్రకంచమందలి బ్రిటనులందఱు సహాయ మొనరించెదరు గాకయని నేను కోరుచున్నాను.”

వ్యాపిను సంధ్యుత్సవములు

వ్యాపినులో జరుగబోవు సంధ్యుత్సవమునకు 15 గురు బ్రిటిషు సేనాములును, నేరే డ్గన్ హేలు, జనరల్ పెరిసింగు, జనరలు డేడుబాను పాల్గొనెదరు. ఫాకుసేనాని, బోధరు గారు ఈ ఉత్సవమునకు పెద్దలగ నిశ్చయించబడిరి.

సంధ్యుత్సవములు.

లండను, డిశంబరు

19 తేదీని జరుగు సంధ్యుత్సవమున బ్రిటిషు నావాదళము అతివై భరముతో పాల్గొనును. అశ్వీరధీ విమానీ గార దీని కధ్యక్షులుగ నుండురు. యూనియన్ బాక్ పతాకమును విరా జిల్ల జేసెదరు. యుద్ధమున పాల్గొన్నవారందరును ఈ ఉత్సవ మునకు విచ్చేసెదరు. అట్లాంటికు జేరియ నావాదళములపెంటు నర్ చార్లస్ మ్యాడెక్ గాట కూడ అతడంచెదరు. మరితర నావాధికరులుగూడ ఉత్సవమున పాల్గొనెదరు. తమ ప్రాచీన రంగస్థలమున వగరనాటక సంఘమువారు ప్రజలను తమ ప్రద ర్శనములచే సంబోధింప జేసెదరు.

విదేశములయందు బ్రిటిషు సేనలు

లండను, జూలై 10:—రైతువగ్గర 202000 బ్రిటిషు సైనికులుగలరని యాటరు తెలుపుచున్నాడు. వ్యాపిను, ప్లాండ య్లో 214000 సైనికులుగలరు. వీరందరును అభ్యుదయక్రతువు లనుండి నష్టముగాని అపాయముగాని రాకుండగ జేయుటకై నియమించబడిరి. రైతు సైన్యమునకు రాకపోకల సౌకర్యముల నేర్పుచుటకును, రైతులు యుద్ధముగ లైసేని ప్రత్యేకవైస్యముగ ఉత్తయోగపడుటకును వీరు నిర్ణయించబడిరి. ఇటలీలో 11000 (బ్రిటిషు సేనలుగలవు. పూర్వము అంతర్రాష్ట్రీయ వట్టల మొకటి నుండగలదు. బ్లాక్ స్టే ప్రతేమందు ఇండియన్ సేనలు గాక 44 వేల బ్రిటిషు సేనలు గలవు. కాక నలులొనన్న 22 వేల సైన్యము ఇందులో జేర్చబడినది. సంధివరకులు నిశ్చయమగు వరకు కాంటిఫ్రెనుస్థితిని గలగజేయుటకు ఏర్పడినది.

ఇటీవల ఈజిప్టులోను, ఏషియా మైనరులోను జరిగిన అల్లరులవలన 98000 మంది జేర్చబడినవైనది. అంజకు, ఈ జిప్త కలస్తేకలో నన్న 10000 మంది లెక్క చేయుచిరి. వర్బుషి అల్లరులు, లోతుకు యూరప్టి నులో అంజోకనము నెట్టలు అరేబియాలో అస్థిరకము మెసపొటేనియాలో 21000 సైనికులను ఉంచుటకు కారణమైనది.

ప్రస్తుతము ఇండియాలో 62000 బ్రిటిషు సైన్యము న్నది. ఉత్తర రషియాలోనన్న బ్రిటిషు సైన్యములు మరలించ బడుచున్నవని. విదేశములయందు జిరియలును గాపాడుచు ఇంకోక 6 వేల సైనికులు గలరు. 14 వందలమంది ట్రాక్ గు నైలిరియనుపవారిని గాపాడుచున్నాడు.

కేయిజరును అతిబాగ్రతగ కనిపెట్టుట.

లండను, జూలై 11:—కదంతులను నమ్మి కేయిజరు ను, యవరాజును బాగ్రతగ కనిపెట్టెలమునని మిత్రమండలి బంపిన సందేశము ఆశ్చర్యకరముగ నున్న దని హేలందువారు మిత్రమండలికి ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తమ అంతర్జాతీయ సా త్కులకు వినియోగించు కొనకలసిన విధము హేలందువారికి చక్కగ తెలియుననియు తమ సామ్రాజ్యపు సాత్కులకు స్వేచ్ఛగ వినియోగించుకొనుటకు వీలందేల యుననియు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఫ్రాన్సులో స్వేచ్ఛావర్తకము.

వ్యాపిను, జూలై 12:—ప్రస్తుతము హెచ్చు భరలచే జీతనము దుర్వరస్థితి యందుండుటచే సంరక్షక వర్తకమునకు బదులు స్వేచ్ఛావర్తకమును ప్రవేశపెట్టుటకు ఫ్రాన్సు ఆర్థిక సభవారు మంత్రులముతోబాటు ఆలోచించుచున్నార. కై మొకోగారు స్వేచ్ఛావర్తక పద్ధతిని అవలంబించెదరని అను కొనుచున్నారు.

ప్రాప్తునందలి జర్మనుల ఆస్తి.

వ్యాపిను, జూలై 12:—ప్రాప్తునందు జర్మనులకున్న ఆస్తి అంతయు, గృహములు, కర్మాగృహములు, వ్యాపకు లకొంటులు సహా ప్రాప్తు స్వాధీనము చేయుటకు ఫేబరులలో నొకటిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. అందువలన వచ్చిన ధనము నష్ట పరి హరములనుండి తీసివేయుచును.

ఇటలీ రాజకీయములు.

రోము, జూలై 11:—ఫేబరులో సిగ్నరు జిట్టోనీ గారిట్లు చెప్పిరి. రాజకీయ సంబంధములగు జగతములట్లనే జరు గుచుండినను ఇటలీయోబాతితో నుత్తరప్రత్యుత్తరముల నడపు చున్నదా దానితోమూత్రము కలహము సంభవించకుండ జూడవలయును. ఇటలీయునుల ఆకాభంగ పటి కులభముగ బోధదడగలదు గాని వారము రోజులలోగా నేడియో సమా ధానము జరుగునని తాను కలంచుచున్నాడు.

ఇటీవల స్వత్యములు.

పార్లమెంటు, జూలై 12:— ఇదివరలో బిల్లులు పాస్ అయ్యినవి...

మోలెండు; స్త్రీనియోజనాధికారములు.

పార్లమెంటు, జూలై 12:— స్త్రీలకు నియోజనాధికారము...

మోలెండు

అంతర్జాతీయ వ్యాపారము.

లండన్, జూలై 12:— యుద్ధము జరిగినంత కాలమున...

అమెరికా

మెక్సికో ప్రభుత్వము వారితర్య.

వాష్టింగ్టన్, జూలై 12:— మెక్సికో ప్రభుత్వము...

అమెరికా జర్నలిస్టులు.

వాష్టింగ్టన్, జూలై 12:— జేకబ్ కార్లెన్డర్గ్ ప్రస్తుతము...

అమెరికా నావికుల సమ్మెకట్టు

న్యూయార్క్, జూలై 12:— కొన్ని రోజులకు నావికా...

రుష్యా

బోలిషవికు రషియా

హెల్సింగ్స్ ఫోర్స్, జూలై 12:— ఎటులైనను స్కాపు...

జర్మనీ

జర్మనీలో రాజద్రోహము.

లండన్, జూలై 13:— సాంఘిక వాదులు, వాక్ మూలము...

కెయిబరు బహిష్కరణము.

లండన్, జూలై 11:— పూర్వపు విప్లవకారులతో...

షేరుమార్కెటు:— బొంబాయి నగరమున కనిపారము...

పంజాబు అల్లరులు.

గోవర్ధనదాసుగారి కేసు.

మూడేండ్లు కఠింశిక్ష విధించబడుట.

పంజాబు అల్లరులను గూర్చి గోవర్ధన దాసుగారు బొంబాయి...

లాలా గోవర్ధనదాసుగారి కేసు

14-వ తేదీన మరల విచారణ జరిగింది. దాసుగారిపైనే...

మరి మూడు కేసులు.

రాంబాగు క్రైస్తవాలయమున కగులబెట్టినకేసు, కేసులు...

సర్ బాబ్ లాయిడుగారి ప్రసంగము

పూనా నగరమున ప్రభుత్వసభామండలమున ఈనెల 15-వ...

దక్కను రయితుల సంఘము.

ఈ సంఘమువారు గూడ 15-వ తేదీన సన్మాన పత్రము...

మూలము గాక కృతసాహాయము వాటిజ్యము పరిశ్రమలు మున్నగు...

స్త్రీలకు నియోజన స్వాతంత్ర్యము.

బొంబాయి సంస్కరణ సంఘాధ్యక్షుడగు సర్ నారాయణ...

బికనీరుమహారాజుగారి రాక

గొప్ప స్వాగతము

నేడుదయమునకు మహారాజావారు బొంబాయి నగరమునకు...

వాతావరణ స్థితి

1919 సం॥ జూలై నెల 17-వ తేదీ గురువారము.

Table with 5 columns: Time, Wind Speed, Humidity, etc. Rows include various weather data points.

వాతావరణము సాధారణముగ తగ్గింది; జలవర్షమున నున్న...

ఎడ్వర్డు బి. రాము. ఆక్రింగు వారాధరణ కామ్రూప్టు.

వైద్యసభ: ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరము.

డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారు.

మదరాసు నగరములోని వైద్యులందరూ మేడికల కాల్తే చాలాలో సభ గావించి ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరమును రూపుమాపుటకును, ప్రజలలో నీ జ్వరము ప్రాళింపకుటకును తగిన శ్రద్ధతుల నెలకొల్పటకు చర్య గావించిరి. కర్నూలు దంకనుగా రద్దీక్షత వహించిరి.

చాలాకాలమునుండి నగరములోని ఆరోగ్యస్థితి బాగుండుటలేదు. వేయికి 38 మంది కంటెను ఎక్కువమంది మృతి జొందుచుండిరి. గత 10 నెలలలోను వేయికి 42 చనిపోవుచుండిరి. 1917 సం. జూలైలో చావులు ఎక్కువగ నున్నవి. ఆపట్టికనుండియు మామూలు స్థితిలోనే యుండెను. యుద్ధము పూర్తిమీదకుటిసి ఇప్పుడు ఏర్పడిన అర్ధశతాబ్దములో ఈరోగములకు కారణము. ఈనగరము కలరా, స్పాంటిక్, ప్లేగు మున్నగునవి దీర్చించుచున్నవి. 1918 సం. మున ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరమువచ్చి వేయికి 30 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. ఇప్పుడు మరల జ్వరము బయటజేరినది. బొంబాయి, కలకత్తా నగరములలో వాలంటియరుల సమతుల్యగాని, సంఘములుగాని లేవు. మదరాసు సాంఘిక సేవా సంఘము, ఆంబులెస్స్ క్రాసును చాల పనిని ఇదిగతే చేసింది. కార్పరేషనువారు మందులను కలపి కొని స్థలములందును ఆవరణమైన వారికి ఇచ్చుట కేర్పాటుచేసిరి. వాలంటియరులు చాల వైద్యసేవ యొనర్చిరి. జ్వర పీడితులకు గంజి నిచ్చుట కేర్పాటు చేయబడెను. ఒక ఆసుపత్రి స్థాపించబడెను. నివారణ శ్రద్ధతుల నెలకొల్పటకు తగిన సూచనల ద్వేలబడినది దని గభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేసిరి. 15-20 సం. రోగులను మధ్యరథ స్థులవారిలో ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరముచే చనిపోయినవారి సంఖ్య. వేయికి 60 గురు. ఇట్టి తీవ్ర ద్రవమయిన రోగమును ఆపుట కష్టతరము. ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీల ద్వారా వైద్య సేవ వోసర్పవలయును. గరిష్ఠమైన నివారణశ్రద్ధతుల ఏర్పరచ విజ్ఞప్తి చేసెను.

డాక్టరు కోమలగారు

రావుసాహెబు డాక్టరు కోమలగారు ఆయుర్వేద క్షేమభివృద్ధి కోశానికి గావించుచుండిరి. చర్యప్రారంభించిరి. తిరువనంత పురమున నెలకొని ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరము తగిలి నది. ఆయుర్వేద వైద్యుడు నెనిమను దోష నివారణమును మందు ఆయుర్లోనికి పీల్చిన రోగనివారణ ఆను సవియు మందువాడెను. ఈ పాదములో వేసిన వస్తువులలో నిమ్మగడ్డి ఒకటి ఇంకను అనేకములు గలవు. వేసె స్వంతముగా లేనవారు వేసి వాడితిని. గుణము ఇచ్చెను. జ్వరము తగిలిన వారికి తగిన విశ్రాంతి నిచ్చిన కొంతకాలము రోగము రెండుమూడు దినములలో నివారించును. విశ్రాంతి తీసికొనక రెండు మూడు గంటలు పనిచేసేయెడల రోగము ముడుగును. 1918 సం. మున ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరము వచ్చినప్పుడు ఆసుపత్రు ఇన్ ఫ్లుఎంజా దని నుడిచిరి. అది తప్పు. బుబుయెక్కి చిన్నములకు బట్టి మందు ఇవ్వకలయును. ఈ జ్వరమున కనేక చిన్నములు గలవు. ఆయుర్వేదమును బట్టి సీతారాశిపులి, ఆతిమధురము, కాలుబునులయొక్క కషాయము చాల పనిచేయును.

డాక్టరు రామారావుగారు.

జనల ఆరోగ్యమును అభివృద్ధిచేయుటగాను ప్రజల గృహములు బాగుగ నుండవలయు ననియు, మంచి పాతలమున్నగునవి ప్రభుత్వమువారు కార్పరేషనువారును సరైన చేయవలయును.

మేజరు సింగ నుటనుగారు లెవ్టునెంటు కర్నూలు కిర్నూలు కిర్నూలుగారు డాక్టరు కేశవపాయి డాక్టరు కేశవపాయిగారు ఈ జ్వరము విషయమై చర్యను గావించిరి.

డాక్టరు కృష్ణస్వామి ఆయ్యర్గారు.

హిందూజాతమున దాద్ర్య మధికమగుటచే ప్రజలు బాధపొందుచున్నారు. ఎట్టి రోగములకైనను గాలిదచ్చు గృహములు, రోగి నిశ్చలమైన స్థలముననుండు రోగమును నివారించుటయు ననియు చెప్పిరి. ఆభ్యుత్పల ఉపన్యాసమువై ఈ దిగువ వారల గభ యొకటి గావించబడెను. ఈ సభాద్దేశముల సభివారు నిర్వహించెదరు. కర్నూలు దొనరను, కర్నూలు కిరపాద్రీకు, మేజరు హిందువుల, మేజరు ఎల్వింగు, మెట్కన్ సీనియరు వతి, డాక్టరు య. రామారావు, డాక్టరు కృష్ణస్వామి ఆయ్యర్, డాక్టరు కింజప్ప, జి. నారాయణస్వామి, జి. ఎమ్. శ్రీనివాసను, ఎన్. వెంకటస్వామి, ఎమ్. సి. కోమలు, ఎమ్. ఎల్. రామప్ప, మహమ్మదాల్, ఎన్. రామకృష్ణు, ఎన్. నుబ్ర ముల్లయ, ఎన్. ఆర్. గురుస్వామి, ఏ. లక్ష్మణస్వామి, సి. రాఘవేంద్రరావుగారు. డాక్టరు డిక్సీగారు అధ్యక్షులకు సందేశము లిచ్చించిన పేదన సభ ముగిసెను.

వృత్తాంతములు

క్రోత్తములు:—14-వ తేదీ వరకు వనూలు రూ 7,72,89,800 ఇంచులో పత్రములు 18,14,308.

అలహాబాదు హైకోర్టు:— న్యాయమూర్తి వాలాచి గారు న్యాయాసనము నధిష్ఠించిరి.

సంధిఉత్సవములు. తిరువనంతపురము:— కనివారము నాడుగొప్ప సభ జరుగును. యితర ఉత్సవములు జరుపబడును. గ్రామములందు గూడ సత్సవములు జరుగును.

దీవారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారు, తమ క్రింది యు ద్యోగియులు ఎవ్వరు ఏమాతమున నెట్టికాకుటలను సేసమయ ముందు పుచ్చుకొనగూడదని ఉత్తరువు చేసెట్లు తెలియుచున్నది.

ఫిరీదాబాదు మందు మర్చు ముఖులుచే నాకలు చాల గరుకు నష్టమైనవి. బ్రధలైనవి. దక్షిణ ఆమెరికాగూడ ఈ కర్నూ గురియుచున్నది.

భూమి విక్రయము:—రంగూను కంట్రీనుమెంటుకు చేరిన ఒక యకరము 60 నెంట్లు భూమిరు 82,000 లకు విక్రయించబడెను. యకరము రు 50000 ల ధర పడినది.

బిల్లిలో కుపాకులను ప్రేల్చుటలందు ఇంగ్లాండునకు 1864, స్పాన్టులందునకు 1823, నిర్లాండునకు 1809 మాట్లు జయముగల్గినది.

నైనికోద్యోగము:—రెండవ లెఫ్టెనెంటు జి. వైరీకు గారు నాయకు బ్రిగేడు తెలంగాణను కమాండెంటుగా నియమించబడెను గాన తెలంగాణనుండి తిరువనంతపురమునకు వెళ్లెను.

నరుకున్నవో హ్యోబర్డు బ్రిమెంటుకు బోవుటకు పొగ యొడలు బోవుమార్గములను వేసెదరు. దక్షిణమున నున్న రేవుల నుండి లిఫ్టుగ ప్రతి కంపకును.

శిక్షార్థక పోలీసుదళము:—అమృతసరుసందు మూడేండ్లవరకునుంటుల 200 మందిగుల శిక్షార్థక పూర్తిమీటువు పోలీసు దళమేర్పరచ బడినదని తెలిసినదని సి. ఎం. గజెటు ప్రకటించినది.

ఇండియా విశ్వవిద్యాలయసంఘ నివేదికము:— ఈసంఘమువారి నివేదికము మిక్కిలి దీర్ఘమైనందున దానిని ముద్రించుటకు చాలకాలము పట్టినది. అనివేదికము ఆగష్టునెల మొదటివారములో ప్రకటించబడునని తెలియుచున్నది.

కలకత్తా హైకోర్టు:— న్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషా గారు మంగళవారమునాడు న్యాయాసనము నధిష్ఠించిరి. న్యాయవాదులపక్షమున ప్రభుత్వ న్యాయవాది స్వాగతమొసగెను. ఘోషాగారు తిరిగి రిటినప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

మరణము:— ధక్కాసన్యాసిల మతమునందలి రేస నకన్య ఛాందపూరు ఘాటునందు “బజర్డు” స్త్రీమతలోని కెక్కుచు మెట్టుపై కాలుకారి నదిలో పడిచనిపోయెను. ఆమె కన మింకను లేలలేదు, కనపడలేదు.

అయిదురూపాయల నోటు:— క్రొత్తగా ముద్రింపబడుచున్న 5 రూపాయల నోటుకు క్రిందికట్టిన కుడివైపున ఆంకెలుండవు. ఆంకెలున్నవోటు 5 ఆంకెలకు బదులు ఆరంకెలుండును. ఈ నోట్లు యిటీవలనే ముద్రింపబడినను వాని మీద 1915 వ సంవత్సరము వేయబడియుండునని దొరతనము వారు ప్రకటించిరి.

భాయీశరమానందుగారు:— దయానంద ఆంగ్లో వెర్నాక్యులరు కళాశాలయందు ప్రాధానముగానుండిన భాయీ గారికి 1915 వ సంవత్సరమున లాహోరు కుట్రకేసు సందర్భమున ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు/యాక్షటిక ద్వీపాంతర్యవాస కేసును విధించిరి. అగినిపై కనికరము జూపి కేసును రద్దుపరచవలెనని ఆతని భార్యయపుడు రాజప్రతినిధిగారికి విజ్ఞప్తించెనని తెలియుచున్నది.

ఒక మరణము:— డి. కే. యెటుయారా (జడ్జి) గారి భార్య మంగళవారమునాడురాత్రి కొల్యామునం దాకన్యికముగా మృతినొందెను. ఆమెగర్భ చనిపోయినపిమ్మట గంఘ సేవకై కాలమును వినియోగించుచున్నది. నిరీయాపదులు అభివృద్ధికై చాల పని చేసినది. నికల్సున బాలికాపాతకాలలో చాలకాలము గారవోద్యోగినిగా నుండెను.

మోటారుబండ్లు కొరబడుట:— గాయములు లెంపనైనెటలను కొనిపోవుటకు కొన్ని మోటారుబండ్లు కావలెనని సేవాధికారిగారు సర్ హార్నెట్టుబట్లరుగారికి వ్రాసిరి. ఎరలైన మోటారుబండిని బండినడుపువానిని కంప లిగినవో సిమ్లా ట్రాన్సుపోర్టేషను డైరెక్టరు జనరలుకు వ్రాయవలెనని బిట్టరుగారు ప్రకటించిరి.

బర్మా లెఫ్టెనెంటు గవర్నరుగా రనుచులలో 16-వ తేదీ యుద్ధము మాండలి ప్రాముఖ్యముల మధ్యనందు ప్రత్యేకముల పీఠించి రంగూనుకువరలిరి. సోమవారమునాటి సాయంకాలము జరుగు బహిరంగసభకు లెఫ్టెనెంటు గవర్నరుగా రద్దీక్షతవహించెదరు. ఆసమయమున ఆంగ్లబర్మాభాష లందు ఇండియన్లు చదువబడును. మేళతాళములు విశేషముగ నుండును. నగర సుకీర్తనము గూడ జరుగును. ఉపన్యాసము జుండవు. స్కూలు పిల్లలాయలు యుత్సవములనుగూర్చి వాటి యజమానులే తమ యువముగర్విక యేర్పాటులను జేయవచ్చును.

బాల్గాజేతర ప్రతినిధులు:—ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమును కోరుచు ఎందరో సాకుబకో సంఘమువారికి వ్రాసిరి. మహమ్మదీయులకట్టి ప్రాతినిధ్య మిదివరకే కలదు. వారి మతాచార్య సాంప్రదాయములు కేవలము భిన్నములు. హిందువులకును మహారాష్ట్రీలకును అట్టి విభేదములేదు. 114-117 మహారాటా పదాతి పటాలములు మెసపాటేమియాలో బాగుగా పనిచేసినవని గవర్నరుగారు నుడిచిరి.

జేవాలయమును తగులబెట్టిన కేసు:— అమృతసారు రాంబాగు క్రైస్తవజేవాలయమును తగులబెట్టిన కేసు సోమవారమునాడు విచారణకు వచ్చినది. 8 గురు ముద్దాయిలు వారిలో 4 గురికి నైనిక న్యాయ స్థానము వారిదివరకే యాక్షటికద్వీపాంతర వాసశిక్ష విధించిరి. ఫిర్యాదీల వాదము వారి సాక్షుల విచారణ జరిగినది. మేము జేవాలయ మును తగులబెట్టలేదు. మేమచట లేనేలేమని ముద్దాయిలు చెప్పిరి. ముద్దాయిల సాక్షులకు బుధవారమునాడు విచారించెదరు.

పార్సీ సంఘమునకు 15 లక్షలు:—గతనెల 1-వ తేదీ ని ఆర్డెమరు సోరల్బీజేటాగారు ప్యారిసు నగరమున మృతినొందిరి. పార్సీ సంఘమువారికి 15 లక్షల రూపాయల సొసంగిలి పని మరణ కాసనమును వ్రాసిరి. ఇంగ్లాండు ఆమెకా జపాను దేశములకేగి కళలను పరిశ్రయలను నేర్పుకొనగోరు పార్సీ విద్యార్థులకు శ్రీలకును పురమలకును గూడ విద్యార్థి వేతనములు వడ్డీలోనుండి యిచ్చబడవలెనని నిర్దేశించిరి. పార్సీ వైద్యకాలము మున్నగు సాంఘికోద్యమముల సహాయార్థము కొంత సొమ్మును వినియోగించ నిర్దేశించిరి. ఆయన సోదరుడు గూడ చనిపోయెను అతని సొత్తు 8 లక్షలుగలదు. దానినిగూడ నిండులకే యిచ్చి వేసిరి. మొత్తము 18 లక్షలు.

వేటకుబోయి మృతినొందుట:—లక్నోలో నొక ముద్రాకలాపి కారిము దోనాల్సాను, అను 20 ఏండ్లమువలదును అతని నేపీకుదొకడును 14-వ తేదీ ఉదయమున ఆతెయినుకు వేటకు వెళ్లిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ముద్రాకాల యుద్యోగులలో నొకడు వారి కాహార పదార్థములను గొనిపోయి మరల 4-5 గంటల మధ్య లక్నోకువచ్చి దోనాల్సాను చనిపోయెననియు అతని కనముక్క చెట్టుక్రింద పడియున్నదనియు మెదతైసి గానుమున్నదనియు తెలివెను. పోలీసువారు కేసును భద్రపరచిరి. దానిని లక్నోకు కొని వచ్చెదరు.

ఇప్పుడేదిగినవి. ఇప్పుడేదిగినవి.

ఫైర్ స్టోన్ సాలిడ్ టైర్స్ (Fire stone solid Tyres) అన్ని కొలతలలోను అమృతమునకు నిర్దముగా యున్నవి. అన్నిరకముల మోటారు సామానులు మానెడ్ల స్ట్రాకులో నున్నవి. ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

T. V. Sundaram Iyengar, MADURA.

Peace Celebration.**London Procession.**

LONDON, July 12. The Naval contingent, which will be a prominent feature of the peace procession on the 19th instant, will be headed by Admiral Sir David Beatty, who will have the Union Jack carried in front of him. He will be followed by a staff and a number of flag officers, who served in the war. The next in procession will be Lord Jellicoe, Commanding the Atlantic and Home Fleets, then Sir Roger Keyes, Commanding the Battle Cruiser Squadron, leading detachments of men of the Squadron and a party of the crew of the "Queen Elizabeth." Three other admirals will lead the squadron detachments. The procession will include bodies of blue-jackets of the Royal Fleet, Reserve minesweepers and the R. N. V. R., Wren's Nursing Sisters and Sea Scouts, also 500 men of the Mercantile Marine, including a body of Trinity House Pilots. The City companies will entertain the men with their ancient hall.

Arrival of Indian Troops

LONDON, July 13. The Indian troops who will take part in peace celebrations are expected to arrive to-morrow or next day. It is stated that they will encamp at Hampton Court as the troops did who came to England for the coronation.

Peace Celebration in Paris.

PARIS:—Fifteen British Generals and Sir Douglas Haig, General Pershing, and General Diaz will participate in the victory celebrations in Paris. Marshal Foch and Marshal Joffre will head the procession.

Free Trade in France.**Policy Against High Prices.**

PARIS:—In view of the high cost of living, the French Economic Council, composed of Cabinet Ministers, is considering the desirability of free trade policy, instead of protection. It is believed that M. Clemenceau intends adopting the former policy.

German—Austria.**To Receive Districts of W. Hungary.**

PARIS:—The "Echo de Paris" says that the Council of Five has definitely decided that German-Austria shall receive certain districts of Western Hungary, where the German element is fairly numerically strong.

Bolshevik Russia.**Government Decides to Recapture Pskoff.**

HELSINGFORS:—Russian Bolshevik papers state that the Government has decided to recapture Pskoff at all costs. Reliable Communists and Chinese are concentrating for the purpose and M. Trotsky intends to lead the attack.

Mexican Confiscation.**Carrying out of Decrees.**

WASHINGTON:—Mexico is carrying out the confiscation decrees and has taken over the Scottish Mexican Oil Company. The British Government has taken up the subject.

Poland and the Allies.**Provisions of Treaty.**

LONDON, July 11. The Peace treaty between the Great Allied Powers and Poland provides for complete protection of life and liberty of all inhabitants irrespective of birth, nationality, language and religion. The German, Austrian, Hungarian and Russian Nationals habitually resident in Poland will be recognised as Polish nationals. Educational facilities in their own tongue shall be afforded to the Poles other than those of the Polish speech where conditions justify them. The Jews will not be compelled to perform any act constituting violation of their Sabbath.

London Housing Proposals.

LONDON, July 12. The London County Council housing proposals provide for an expenditure of 30 millions sterling. It is estimated that the annual housing deficit will ultimately exceed £1 million.

International Trade.**Conference at Amsterdam.**

LONDON, July 12. Reuter learns that the International Trade Union Conference will assemble at Amsterdam on the 28th instant, with the object of reconstituting the Trade Union International, which was practically moribund during the war.

Italian Demand.**Austrian Concession at Tientsin.**

PARIS:—The agenda at this afternoon's Council of Peace Conference includes discussion of the demand by the Italian Delegation, that the concession hitherto enjoyed by Austria at Tientsin should now be allocated to Italy.

Sale of Surplus War Stores.

LONDON, July 12. Mr. Kellaway, speaking at Bradford, stated that during the half year, Government had realised £130 millions by sale of surplus war stores.

America and Germany.**Proposed Resumption of Trade.**

WASHINGTON, July 12. Mr. Polk, Acting Secretary of State, to-day promised to make an announcement regarding the resumption of trade with Germany within forty-eight hours. General trading licences would be issued, except for dyes, chemicals and potash, trading in which would be controlled by the Reparations Commission.

American Shipping Strike.

LONDON, July 12. NEW YORK:—A strike of certain classes of marine workers has tied up 200 vessels.

War Bonus on Pensions.**Extension to I. A. Officers.**

LONDON, July 12. Mr. Montagu has sanctioned the extension to retired Indian Army Officers and relatives, and Queen Alexandra nurses of twenty percent, bonus on pensions, in respect of service in the late war. The bonus will be calculated from the 1st January and ends on the 30th September. The bonus will not apply to pensions over a certain amount.

Women Suffrage in Holland.

LONDON, July 12. THE HAGUE:—The Upper Chamber has passed the Women Suffrage Bill.

Steamer Lines to Hamburg and**Bremen.**

LONDON, July 13. WASHINGTON:—Steamer lines to Hamburg and Bremen will be established when cargoes are available. Cotton will be shipped direct from the southern ports.

German Blockade.**Decision to Raise it.**

PARIS:—The Supreme Council of Allies has decided to raise the blockade of Germany to-morrow.

Italy's Diplomatic Struggle.**Signor Tittoni's Advice.**

LONDON, July 11. ROME:—In the Chamber, Signor Tittoni said that while the diplomatic struggle was proceeding, the people must endeavour to avoid friction with the nation with whom Italy was negotiating. It was easy to understand the disappointment of the Italians, but he expected that a settlement would be arrived at within a week.

R 34**Position of the Airship.**

LONDON, July 12. The Air Ministry states that a wireless direct message from R. 34 said her position at two in the morning (Greenwich time) was 51° 12' north and 30° west. The speed was forty knots.

A later message says:—At three in the afternoon R. 34 was 58° 00' north and 15° 20' west. The Air Ministry instructed a liner to land at Pulham aerodrome owing to dangerous weather in Scotland.

LONDON, July 13. R. 34 passed over Clifden, Ireland at 8.10 this evening. The Air Ministry states that the position of R. 34 at 12.33 this morning [Greenwich] time, was 54° 20' north and 6° west. She was steering southeast at a speed of sixty knots.

The position of the airship at 3.20 this morning was ten miles northwest of Derby.

R. 34 was first sighted about fifteen miles north of Pulham at 5.56 this morning [Greenwich] time, heading almost due east. Turning south she circled over Pulham at 6.12 at a height of eight hundred feet and landed safely at 6.56.

Major Scott in an interview stated that the journey from America took seventy-five hours three minutes. They had not thousand gallons of petrol left.

R. 34 has received numerous telegrams of congratulation, including one from H. M. the King expressing hearty congratulations on the completion of the memorable and unique voyage.

German Property in France.

PARIS:—A Bill has been introduced into the Chamber providing for the realisation of all German property in France, including houses, factories, and bank accounts. The amount realised will be deducted from the reparation indemnity.

The Victory Loan Closed.**Tremendous Rush of Investors.**

LONDON, July 12. The closing hours of the Victory Loan witnessed a tremendous rush of investors. Final figures are not available, but the estimates indicate the total of fifteen hundred millions, including 750 millions of new money. Manchester heads the list of provincial towns with thirty millions and Liverpool is second with twenty-five millions. The largest personal subscription is one million from a Private T., whose identity has not been disclosed. Sir Edward Sassoon has subscribed four hundred thousand.

A Train Derailed.**Ten People Killed.**

LONDON, July 13. BRUSSELS:—Ten were killed and 35 injured by the derailment of a passenger train on Brussels-Mons line.

England and Germany.**Establishment of Trade Facilities.**

LONDON, July 12. The "Daily Mail" says:—The British Foreign Office is already appointing British Consuls in Germany, who will assume their posts shortly. An Ambassador will soon be appointed. Government will give facilities for British merchants to trade with Germany and a statement on the matter is expected next week.

Treason in Germany.**Communist Leaders Condemned.**

LONDON, July 13. BERLIN:—The Communist leaders Von Muehsam and Von Wedler have been sentenced at Munich to fifteen and eight years imprisonment for treason.

The Extradition Question.

LONDON, July 10. THE HAGUE:—It is authoritatively stated that the Allies have not yet asked for the extradition of the Kaiser, which will be considered from the point of view of law and right.

Request of German National Party.

LONDON, July 11. The Congress of the German National party, composed of old reactionaries, has telegraphed to the Queen of Holland not to extradite the Kaiser. The speakers at the Congress expressed the confidence that Kaiserdom would rise again.

Storm on Chilean Coast.**Number of Ships Wrecked.**

LONDON, July 12. NEW YORK:—It is reported that a number of ships have been wrecked and enormous damage done on the coast of Chile by a heavy snow and sleet storm which is sweeping over the southern portion of South America.

Commercial Relations with Germany.**French Government Decided to Resume.**

LONDON, July 13. PARIS:—The Government has decided to resume commercial relations with Germany subject to restrictions.

Deportation of Mr. Horniman.**Bombay Provincial Congress Committee's Resolution.**

BOMBAY, July 16. The Council of the Bombay Provincial Congress Committee has passed a resolution urging the Secretary of State to cancel the deportation order against Mr. Horniman, characterising Martial Law sentences in the Punjab as monstrously heavy, which should remain in abeyance until the promised commission of enquiry has held its investigations, requesting the Viceroy to mitigate sentences passed on Mr. Harkisandlal and others and urging the Government of India to declare an amnesty in commemoration of peace, for all prisoners, who have committed offences with political motive.

H. E. the Viceroy's Tour.**Visit to Peshawar Palace.**

POONA, July 16. H. E. the Viceroy accompanied by H. E. Sir George Lloyd yesterday visited the old Peshawar palace where the party was received and shown round by the president of the city municipality. This morning the Viceroy and the Governor visited various military institutions and the Kirkee small arms ammunition factory. The Viceroy and party leave the Government House for Bombay to-night.

Lieut. Governor's Tour.**Party Arrived in Rangoon.**

RANGOON, July 16. The Lieut. Governor and party arrived in Rangoon this morning from Tharrawadi on the conclusion of the tour begun on June 29th including visits to the principal Revenue stations between Mandalay and Prome. His Honour will preside at the meeting on Monday evening when the terms of peace will be read in English and Burmese, a fanfare of trumpets and patriotic music proceeding and following the reading. There will be no speeches on the occasion. Saturday will be devoid of any public celebration. The schools are being left to their own devices and the suggested Municipal banquet have fallen through.

Lala Govardhandas,**Sentenced to 3 Years Imprisonment**

LAHORE, July 16. Judgment was delivered to-day by the Special Tribunal, consisting of Messrs. Brasher (President), Printer and Harria in the case against Lala Govardhandas, who was charged with offences under Section 124-A, I. P. C. and Rule 26 of the Defence of India Consolidation Rules, for contributing articles on the 23rd April to the "Bombay Chronicle" headed the disturbances in the Punjab, and for publishing statements which were false and likely to cause fear and alarm to the public and for circulating rumours which were likely to promote feelings of enmity and hatred between the British and Indian subjects of His Majesty. Lala Govardhandas was convicted [1] under Section 124-A, I. P. C. and was sentenced to three years' rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1,000, in default, to six months' further imprisonment, and [2] under Rule 26 of the Defence of India Consolidation Rules, and sentenced to three years' rigorous imprisonment, the sentences to run concurrently.

The "A. B. Patrika" Security Appeal.

Defence Arguments Closed.

Judgment Reserved.

At the High Court to-day before the Special Bench Mr. C. R. Das continuing his arguments in the "Amrita Bazar Patrika" case read a passage from Oger on libel and slander and desired in light of those observations to place some of the articles which appeared in the previous issues of the "Amrita Bazar Patrika" to show the nature and tendency of the offending articles. He then read the article of the 13th February 1917 headed "For God King and Country" of 7th April 1917 headed "India and the Empire", 18th April 1917 headed "India and Empire" of 25th April 1917 the Home Rule Movement and Sir Michael O'Dwyer, of 24th May 1917 "The Empire", of 4th June 1917, "King Emperor's Birthday" and several other articles which appeared in that year. He also read the articles of 23rd August 1918 headed "Practical proofs" 16th August 1918 "the Extremist, the moderates and the Anglo-India Press", of 8th January "Indian Nationalism and the British Crown", 10th January 1919 "Sir William Dukes reply to the Extremists", and 16th January 1919 "The Peace Conference". Counsel further read several other articles practically all of which were rejected by the Court. Justice Woodroffe said that all the issues of the Amrita Bazar Patrika and extracts from these issues which had not already been rejected were now rejected and would be marked as such. Mr. Das then asked permission to refer to different legislative enactments, proclamations of sovereigns and utterances of ministers and statesmen as part of his argument in order to explain the articles but the court disallowed. Their Lordships reserved judgment without hearing the Advocate General.

Progress of Jamnagar.

An Advisory Council.

BOMBAY, July 16.

On the occasion of laying the foundation stone of a Council Hall at Jamnagar by the Maharaja of Alwar, a ceremonious durbar was held at which Sardars, officers and local gentry were present. In requesting the Maharaja of Alwar to lay the foundation stone of the Hall, Jamsaheb Ranjitsinghji said that he had according to the time honoured custom of his Aryan ancestors, instituted an Advisory Council composed of his subjects, whose advice and opinion he proposed to invite regularly on matters connected with social, industrial and economic progress of his subjects. In indicating the constitution of the Advisory Council His Highness said that they (Indian Princes) did not belong to a school that idolized democracy for democracy's sake and left but a thin line between anarchy and all-men-rule. They were advocates of popular rule in the sense that weighty, stable and reasoned public opinion should be at the back of strong, beneficent paternal Government. It was not difficult to work out a constitution that aimed at securing the representation and advice of such interests as were stable, sound and trustworthy intellectually, commercially and otherwise. His Highness then outlined the constitution of the Council, which would consist of 57 members, of whom 19 were officials, 19 pure agriculturists and 19 representing commercial and professional classes. Thus, officials were in a minority of one to two. The Council would meet twice a year generally and would deliberate on matters referred to it by the Durbar. The Jamsaheb then expressed his thankfulness to the Maharaja of Alwar and his brother princes for the success of the Princes Conference last year, for which he acted as the Honorary General Secretary in the absence of the Maharaja of Bikanir.

Reforms and Indian States.

After laying the foundation stone of the Hall, His Highness the Maharaja of Alwar made an interesting speech, in the course of which he said:—The World's mind is agitated both in the West as well as in the East, and it is attempting to settle down to new conditions, but it cannot be satisfied until those conditions are far in advance of those that existed before the great world movement began. India in its turn is also involved in moulding its destiny and the air is surcharged with electric excitement over reforms in British India, and reforms in Indian States. Some people maintain that we have no connection with British India. Nevertheless I cannot conceive how as Indians we can remain interested spectators of what is going to happen outside of our very doors. As Indians we cannot but rejoice at the prospects that are before our countrymen of making a substantial advance, as we hope it will be towards the ultimate goal of political salvation which has been laid before us by the great people in whose hands lies at present the destiny of our country. As Indians, we cannot but hope and pray that advance may be rapid and on sound and progressive lines. What the exact path is going to be may not be our direct concern. As to the exact method, some of us may agree with it, others may not. There must be details on which some must always disagree, for that is only human nature. I certainly can claim to be no great student of democracy, and so cannot presume to preach the precepts of a doctrine with which I myself am not thoroughly familiar, but what I can claim, however, for the sake of our order, is to pray that whatever line may be chalked out for India's destiny, my mother country will rise at no distant date to that position which will enable her to be placed on a position of equality with the other great Dominions within the British Empire.

The death occurred at Kottayam suddenly, on Tuesday night, from heart failure, of Mrs. Ittyerah, widow of Mr. M. A. Ittyerah, a Judge. After her husband's death the deceased was devoting herself entirely to the social elevation of Syrian girls, and was for several years the honorary matron in the Nicholson Girls' School, telegraphs a correspondent.

The Afghan Campaign.

Punitive Measures in Kafiristan.

SIMLA, July 16.

A Press Communique dated 16th July says:—As the result of Afghan punitive measures in Kafiristan about three hundred refugees from Bashgul Valley are reported to have crossed into Chitral and more are expected. In the action at Girdi near Dakka, on the 13th tribesmen who, opposed our picketing troops and came under shell fire are estimated to have had 200 casualties. We lost five killed and seven wounded. Reports which are considered reliable confirm the presence of Shahghassi Khwaja Muhammad in Tirah, where with the aid of some Afghan officers, he is busy recruiting for Afghan army. Up to the present this official has chiefly confined his activities to Ningrahar district. On the 14th some tribesmen attacked Bannu aerodrome which is about 6 miles out on Miranshah road. The attackers were driven off and bargains and machines sustained no damage. Our camp at Lakaband in Zhob was attacked during the early hours of the 14th, but the tribesmen were beaten off before dawn. Small tribal bands totalling about 250 men, were located on the 14th a few miles north of Hindubagh by a combined reconnaissance of cavalry and Infantry. After offering some opposition the enemy withdrew into the hills.

H. F. The Governor of Bombay.

Reply to Mahomedan Deputation.

POONA, July 15.

His Excellency Sir George Lloyd received members of the Poona Anjuman-e-Islam in the Council Hall to-day, when an address was presented to the Governor, dealing with various questions in which the Mahomedan community is interested. His Excellency in reply assured the members that His Majesty the King-Emperor's Government were fully aware of the supreme importance of a most careful consideration of the questions dealing with the Turkish Empire and they could rest assured that they would do their best to secure the real interests of Mahomedan subjects throughout the Empire. He pointed out that the financial stringency of war and the necessity for reviewing the problem of education had prevented the Government from giving effect to full recommendations of Mahomedan Educational Committee. In regard to elective representation on Cantonment Committees he regretted he could not reply just then, but asked that separate representation be sent on the subject. Finally he assured the deputation that every encouragement would be given to lesser educated communities in the matter of Government appointments with a view to introducing a more healthy distribution of classes in Government departments.

Deccan Ryots Association.

His Excellency Sir George Lloyd to-day received a deputation from the Deccan Ryots Association, and in replying to the address dealt with many of the grievances to which it gave prominence. Referring to the conditions in which mill-hands in Bombay lived, His Excellency said that there was no problem in which he took a greater interest and he would not rest until some concrete and practical steps had been taken to ameliorate their condition. Turning to agriculture, Sir George briefly dwelt on the progress made by the Agricultural Department and remarked that the centre of its administration, the college at Poona, was in process of further extension and development. Two more schools specially for cultivators were being opened at Nasik and Satara, where free education and boarding would be given to the sons of ryots. In dwelling on the value of education in every walk of life the Governor said that the Government service, politics, the bar and such like, are not the only avenues for successful careers. More and more in future will there be openings in agriculture, industry and in commerce and he would impress upon them the importance of leading communities to look upon education as a path to successful career in those lines rather than in the already overblocked services and professions.

Non-Brahmin Deputation.

In regard to the dissatisfaction of non-Brahmins at the recommendations of the Franchise Committee, His Excellency said that the Southborough Committee had numerous applications from various communities all over India to consider. Communal representation for Mussalmans had been long established and rested on every distinct basis, namely that Mahomedan religion, customs and law are entirely separate from those of Hindus, Mahattas and allied communities. In concluding His Excellency dwelt on the gallant services of the 117th and 114th and Mahattas Light Infantry during the campaign in Mesopotamia.

The Maharaja of Bikanir is expected to arrive in Bombay this morning, and Maharaja Pertab Singh of Jodhpore and the Nawab Saheb of Palanpur have arrived in Bombay to extend cordial welcome to His Highness, while the Jam Saheb of Nawanganar and the Maharaja of Alwar are expected to join in the reception. His Highness is likely to stay till the evening, when he will leave for Bikanir. The Honble Sir D. E. Wacha, Chairman of the western Indian Liberal Association, sent a wireless telegram to His Highness at Aden extending to him an invitation for an "At Home," but as the mail steamer had left Aden the telegram could not be delivered. When the mail steamer comes within Bombay Radio, Sir Dinshaw proposes to send a wireless telegram to His Highness requesting him to accept the invitation for the reception on behalf of the Moderate Party.

Second Lieutenant T. Byrne, Royal Dublin Fusiliers, has left Bangalore for Trivandrum to join the Nayar Brigade as a Battalion Commandant.

India Council Reform.

Full Report of Crewe's

Committee Received.

SIMLA, July 16.

Full report of the Crewe's Committee has now been received by the Government of India which will be published on the 24th instant. The following witnesses were examined before the Committee:—Sir L. Abrahams, Assistant Under Secretary of State for India, Sahib Zada Aitab Ahmed Khan, General Sir E. Barrow and Sir C. S. Bayley, Members, India Council, the Right Hon'ble Austin Chamberlain, M. P., Chancellor of Exchequer, Sir Valentine Chirol, Mr. G. H. Collier, Director General of Stores, India Office, Mr. H. E. A. Cotton, Sir W. Duke and Sir N. Hammick, Members, India Council, Sir A. Hirtzel Assistant Under Secretary of State for India, Sir T. W. Holderness, Permanent Under Secretary, India Office, Sir C. P. Libbert, Clerk of the House of Commons, Mr. L. J. Kershaw, Secretary Revenue and Statistics Department, India Office, Mr. F. H. Lucas, Secretary, Financial Department, India Office, Sir M. F. Reid, Member, India Council, Mr. K. C. Roy, Mr. H. M. Samarth, Sir M. C. G. Seton, Acting Assistant Under Secretary of State for India and Sir G. A. White, Member, India Council.

Brief Telegrams.

The Raja of Sallana [Central India] died at Sallana on the 13th instant.

Mr. Justice Wallach has taken his seat as a Judge of the Allahabad High Court.

A Rangoon message says:—The rice market was again dull and no business was done.

A Rangoon message says:—Mr. W. J. Keith Pereira, Secretary will shortly go to India to discuss the provinces finances with the Government of India.

A piece of vacant freehold land measuring 1.6 acres close to Rangoon Cantonments was sold yesterday for over 82,000 rupees equal to Rs. 50,000 per acre.

There will be a grand public meeting and other celebrations at Trivandrum and the mofussil on Saturday in connection with the Peace Treaty.

It is reported that instructions have been issued by the Government of Bihar and Orissa prohibiting all its officers from accepting "dalis" [presents] of any kind on any occasion whatever.

The Punjab Government have issued the following Press Communique:—The "Leader" of Allahabad, in its issue dated 4th July 1919, quotes certain inaccurate figures from "Maharatta" newspaper regarding the number of persons tried and convicted by the Martial Law Commission in the Punjab and states inter alia that 70 of those found guilty have been hanged. The actual figure is not 70 but 18.

The charge of insult against the American Consul, Rangoon by a Burman clerk resulted in his acquittal. The Magistrate remarked that the case should never have been brought into the Court and that if the complainant had given the true facts and explained his own language and conduct to his advocate the case would probably not have come before the Court.

The Commander-in-Chief has asked His Honour Sir Harcourt Butler, the Lieutenant-Governor of United Provinces, if any motor cars with drivers can be spared for the conveyance of the wounded in different parts of India, and in publishing this appeal Sir Harcourt Butler hopes that any one who can spare a car and a driver, will intimate the fact direct to the Director General of Transportation at Simla.

The District Traffic Superintendent, Cawnpore, reports that on the 14th July the line between mileages 835 2, 859-10 and 861-4 on the Cawnpore Banda section of B. B. C. I. Railway was breached. Through communication is interrupted, but from 15th mixed trains are running daily between Cawnpore and Chatampur and between Banda and Maudaha. Schedule timings are being adhered to. It is hoped that through communication will be restored within 20 days.

Mr. Ardesher Sorabji Patel, who died in Paris on the 1st June last, has left by his will Rs. 15 lakhs to be given to the members of his own community. The proceedings of the amount are to be utilized for educational purposes as scholarships to deserving Parsi students, both male and female, who may proceed to England, America, and Japan for learning arts and industries. A part is also to be utilized for helping Parsi hospitals and other communal institutions. He also left another sum of Rs. 3 lakhs belonging to his deceased brother for the same purpose.

ఆంధ్ర బాలభటులకు హెచ్చరిక.

సోదరభటులారా, ఆంధ్ర సేనలారా,

వైద్యకళ వేరు ఆంధ్రబాలభటు చరిత్ర యాదృశ నర్తనము జరుపుచును ముగిసినది ప్రాయము మిక్కిలి సంతసమును చున్నది. చాలకాలము నుండియు పెద్దయో యొక విధమున నాంధ్రమాతకు సేవ కొనసంప గురూహులు గలిగి మార్గము చూపువారును సరిగా చేయలేని విధమున వెలుపువారును గన్నడక ఎట్లా యజ్ఞపతికి దెలిసినట్లే యజ్ఞములు సలపుచుండెడి నాడు క్రిందటి వేదంకి సెలవులను దీ యుద్ధయమునందు శిక్షణలు లభించి నఫలమునో రధుడజేసి నైతికసేవావ్రతముకన్న వేరు మోక్షదాహక మగు జీవితము లేదని నమ్మి, సేవా సంఘములను పేరుకు, భక్త సమాజము లనియు, దేశ సేవకులనియు, ఇంక ననేక విధములను స్వార్థ త్యాగులై గృహిణులు సోదర యువకులై యును, ఈయతన బాలభటుద్యమ క్షేత్రము దాని యుపయోగమున, మన ప్రస్తుత సైనికులను దాని యుపయోగమున గ్రహించి గృహభి లయ్యెదరని నమ్ముచున్నాను.

గడచిన వృత్తాంతము.

ఈ యుద్ధయము మనదేశమున కొత్త జుగుట చేతన, నిత్యాచరముల ఎప్పుడో నుండుటచేతన, నాకు కళా కాల యందు గల నాకరితన, అనుభవము లేక పోవుట చేతన, క్రిందటి సంవత్సర మీ యుద్ధయమున ఆంధ్రదేశమున నేను తలచినంత విరివిగవ్యాపించుట కవకాశము గలది లేదు. కాని మాకళాకాల వారి సహాయమున, వారొసంగిన ఉత్సాహమున, చీఫ్ కమిషనరుగ పియ్యగారు పట్టుదలతో చేసిన కృషియులమున, అన్నిటికంటె ముఖ్యముగ నాంధ్ర యువకులకు జాతీయోద్ధయములందు గల యభిమానము చేతన, మాయజ్ఞములు మొదట భయపడినంతటి కష్టముల పాలుకా లేదు. ఈ యుద్ధయమును గూర్చి వినిన గ్రామము లందరి యువకులై యుత్సాహముతో శిక్షణము పొందించి టచే మిక్కిలి త్వరితముగ వ్యాపింప గలిగినది. విస్తృతము లిక్క కృష్ణ జిల్లా యందే నుమారు 80 పటాలములకు వైక తయారగుచున్నది. మొత్తముమీద నీ యుద్ధయము కృషి జరుగని ఆంధ్రజిల్లా లేదనియే చెప్పవచ్చును. కృష్ణ జిల్లా యందు రెండు మూడు చోట్లకు, మదనపల్లి యందుకు, శివో స్థానము లేవుగలపడి యనేకమంది ఉపాధ్యాయులు శిక్షణము నొందిరి.

బందరు, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ మదనపల్లి మున్నగు పట్టణములందు బాలభటు సంఘములు స్థాపింపబడినవి. కాని ఇంకను జరుగవలసిన దానిలో ఇది ఎన్నర వంతో చెప్పట కష్టపరము. కావున నితర జిల్లాలవారు కూడా త్వరలోనే తమ పట్టణములందు శివోస్థానముల నేర్పరిగ ఉద్ధయమును వ్యాపింప జేరుట అత్యంతా కర్తవ్యమని విన్నవించ వలసియున్నది.

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకములగు అవకాశములు.

చీఫ్ కమిషనరుగ పియ్యగారు మదనపల్లిలోని జాతీయకళాకాల పిన్సిపాలుగ ఆంధ్రమండలమునకు వచ్చి యుండుట మిక్కిలి సంతోషకరమగు విషయము. ఇంతవర కును, వారిని చెప్పవు వారే యాధీనమందును కొని, వారి సహాయమున మనకంటె పెక్కుడు నభివృద్ధి గావించిరి. మనకు తలపని తలపుగా గలిగిన ఈయంది అవకాశమును, ఆంధ్రబాల భటుభిమానులు పోషింపక, ఈ పియ్యగారిని పూర్తిగ నుప యోగించుకొందు రని నిమ్ముచున్నాను.

మన కింతకన్న పెక్కువ ముఖ్యముగ లభించిన యవ కాశము శ్రీ ఆయ్యంగి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు మనకు ప్రధాన కమిషనరులుగ ఏర్పాటు చేయబడుటయే. వారి కి యుద్ధయమందు గల యభిమానమును దీని యభివృద్ధిచే వారు

ప్రతి నిమిషమును గావించు కృషియు, నన్నిటికంటె పెక్కుడుగ నిరంతర మందహాసమును వారి ముఖమును, సేవా పరాణమును వారి జీవితమును గవించిన వారికెల్ల నిది తేలము మన అదృష్టముని తోపకమానదు. అట్టివారికి కావలి శింకరావుగారి వంటి స్వార్థత్యాగులును, దేశభిమానులు దయాద్రు వ్యాధములును సహాయముగానుండ మన కేమియు కొఱతయింపదని నమ్మకతప్పదు. బాలభటు శ్రుతికై నైకొన్న ప్రతి ఆంధ్రునిను, వీరికి తమ పూర్వకృష్ణతను క్రియాయుగ కమగ జూపి యాంధ్రమాత నుద్ధరింపవలయునని పార్థింపు చున్నాను. వీరు కమిషనరులుగా జేయబడి మానము దినములు గూడ కాకపోయినన, అత్యాశ్చర్యమగు కృషిని గావించుచు న్ను విషయమెల్లరకును దెలిసినచే. వారు ప్రకటించిన తెలుగు బాలభటు గ్రంథములు, పత్రికలలోను, గ్రంథాలయ పర్వస్థము నందును వారు వ్రాయు వ్యాసములే ఇందుకు నిదర్శనములు. నుంచార కార్యదర్శిగారు శ్రీరామారావుగారి విషయము చున్నందు మీరే వీక్షింప గలుగుదురు. కావున ప్రస్తుతము విర మించు చున్నాను. ఇట్టివారి నానుకూల్యమున నాంధ్ర బాలభటులు పాశ్చాత్య బాలభటులకు గూడ నాశ్చర్యము గల్గించు కృషిసజ్జుడరని నమ్మట సహజము.

గోదావరి, కృష్ణా, పుష్కరములు

ఆంధ్ర బాలభటుల గృహిణి పరీక్షించుటతో యెన్నట్లు ఈ పుష్కరము లేతెరుచు చున్నది. సాశ్వత్య బాలభటుల క్షేత్ర సామర్థ్యములు ఈ ఘోర యుద్ధము లోకమునకు సాటిపట్లు మనకు రాబోవు సంవత్సరమున గోదావరి పుష్కర మును తరువాత వత్సరమున కృష్ణా పుష్కరములు వచ్చినవి. మనము చేర్చిన విషయములను ప్రదర్శించి పరిశీలన మొన రించుటకేగాక, మన యుద్ధయముయొక్క క్షేత్ర యుపయోగ ములను, లోకమునకు చాటుటకు మన కిది గొప్ప యరకా శము. ఈవిషయము మన ప్రధాన కమిషనరుగారు ఆంధ్ర, కృష్ణా పత్రికలకు వ్రాసిన వ్యాసములెల్ల కను జదివియేయుం దురు. ఇట్టిసమయమున పోగొట్టుకొనినచో మనకు తిరిగి రాదు. అదిగాక ఇట్టి సమయములయందు జనులకును రాజుకును సహాయము చేయనిదె మన మొక నేర్పరను ప్రయోజనములేదు.

కనీసము మొయ్యిభటులు కావలెను.

ఇట్టి విధిని జయప్రదముగ కొనసాగించుట సామాన్య విషయముగాదు. కనీసము వెళ్ళుచుండిమొక భటులు కా వలెను. మనకు శివోస్థానమునకో పుస్తకములందో కొంత ము నేర్చి, దుస్తులు వేసికొని కొద్ది బాలభటులతో ప్రదర్శన ములు గావించిన లాభములేదు. ఇప్పటినుంచి తీవ్రముగ యత్నములు గావించవలెను. ప్రతి బాలభటునును చాలచుండి బాలభటులను సంఘమునందు జేర్చవలెను. ప్రతిగ్రామమును ప్రతి బాలభటు ఉపాధ్యాయులకు కనీసము 50 భటులవైక వెంటబెట్టుకొని రానిదే ప్రయోజనముండదు. అన్నిటికంటె ముఖ్యమైంది శిక్ష. శిక్షక ప్రతివిషయమును పూర్తిగ దెలిసి కొని యుండవలెను. ముఖ్యముగా కవాతు జుడారాధాము వైద్యము యాత నీటినుండి రక్షించుభటులు మరువకూడదు. అన్నిటికంటె ముఖ్యమయింది శిక్ష, విధేయత, నూత్నబుద్ధి. సామ్యునియము ప్రస్తుతము మన కరపరములేదు. గోదావరి జిల్లావారే ఏర్పాటుచేయుదురు ఇట్టి గొప్పకార్యమును నిర్వహించుటకు తగిన యత్నములు ఇప్పటినుండియు చేయుటకు ప్రతిబాలభటునును సమకట్టవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

“సేదము గా నుండుడు”

నిజమగు బాలభటుడై యసమర్థుడగు గవభరపక, సమయమునకు సిద్ధముగా నుండుడుగా, పుష్కరములకును మనకును మధ్యసరిగ పడినెలకాలముకూడ లేదు. రాజులు హేంద్రవరపు బాలభటులవృద్ధి ఏర్పాటు జేయుచున్నారని నమ్మవలసియున్నది. కాకినాడ, పితాపురము మొదలగు గ్రామముల భటులు ప్రయోజనమును సేయుండవలయును. ఇతర జిల్లాలవారప్పడే పరికరములగున్న కొనుమందవోపు బాల భటుపాధ్యాయులుగ్రామములు బాలభటుపాధ్యాయుని భటులతో యుపాధ్యాయుడు భటులను చున్నాను ఇతర సామగ్రియు లే భటులు సామగ్రి అన్నియునున్న వారు మరచిన వానిని జూపకను చేసకొనుచు నదియు తెలి సినవారు శిక్షణమున కలవాటు పడునట్లు కత్తులవలె నుండు తమ శరీరములకు పరునువెల్పుచు, రాబోవు వకలోకార యుద్ధమునందు జయము గాంచుటకు సన్నద్ధులగుచున్నారని నమ్ము చున్నాను. సకల దయాచు ముండగు నా సర్వేశ్వరుడు మన ము చేయబోవు ప్రతినిషయమునందును నానువలకు మార్గ దర్శక క్షేత్రము, చుకకు విధేయత స్వాగత్యార్థమును నూత్నబుద్ధియు మనశ్శక్తియు మొదలగు గాత్ర యని చేతులు బోడింది విషయముతోను భక్తితోను నమస్కరింపము.

వారాని వేంకటసుబ్బారావు ఆంధ్రరాష్ట్రము సహాయ కమిషనరు.

శ్రీకారదానిలయము, సుబ్బారెడ్డిపాలెము:— మా గ్రామమున శ్రీకారదానిలయమున ఈ నెల 7 తేది సోమవారమున “సహకారసంఘము” అను సంఘముకట్టి స్థాపింపబడినది. ఇటీవల ఈ సంఘము దుప్ప్రాయ వేంకటరావున రెడ్డిగారి ఆశ్చర్య తీతక్రింద సమాజేమైంది. నూటికి ఎనుబదియైదు మంది గ్రామికులు బాధింపబడుట వచ్చియున్నది. నా (లావురం వేంకటనరసింహుడు రెడ్డిగారు ఉపయోగించిరి. లింగారావురెడ్డి.

గుంటూరు టవున్ హోమ్స్:— విన్నకోట రంగారావుపంతులుగారు బి. ఏ. యల్. టి. ఈమ్మాలలో ఐదు వత్సరములనుండి ఆంధ్రము చరిత్రను జెప్పుచుండిరి. ప్రస్తుతము నందిగారుతాలూకా జగ్గయ్యపేట ముగ్గులనకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమింపబడిరి. వీరు శాంత స్వభావులు, మిగుల నోస్యగలవారు. వీరికి వీడ్కోలుపు జనపు విషయమై అందరినీ తెలియనందును చింతిల్లు చున్నాడను. వీరికి వీడ్కోలుపులకు సభ 18-7-19 ఆదివారము సాయంకాలము నాలుగుగంటలకు ప్రారంభమైంది. పల్లె నుబ్బారావుగారు మొదలగు పుర్రుముఖులు విచ్చేసిరి. సభ జయప్రదముగ జరిగినది.

పితాపురం డివిజన్ జిల్లా గ్రామవాసులయొక్క విజ్ఞాపన:— మా గ్రామము పితాపురమునకు 4 చుయ్యల మారులు లో నున్నది. చాచర్లగోపవత్తులకు 4 చుయ్యల మారులు లో నున్నది. మా గ్రామము గతసానున ఫలింపలేదు. అందులకు మా గ్రామ ప్రజలకు ప్రస్తుతం 4 లోజులు అంది బియ్యం గాని ధాన్యంగాని దొరకక చాల బాధపడుచున్నాను. కృత్యము అర్థవ నడివక తర్వాత ఇతర తాలూకాలనుండి సగుతు రానియ్యకుండ నున్నాను. అందువలన ప్రజలకు బాధగా నున్నది. గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థులు మాడివిజన్ లో పెద్ద గ్రామములకు లైసెన్సు ఇప్పించినట్లే మా గ్రామములకు కూడా అర్హుల దనుచేయించి మా గ్రామ ప్రజలకష్టములు తప్పించ గలందులకు కోరెదము. — పుర్రవాని.

నయాగరు వార్తలు:— ఇనియోర్ యెట్టేలు. అయితే రాజుగారు మరణించినందున ప్రస్తుతము కోర్టుఆఫ్ వార్షులో నున్నది. ఈ యెట్టేలు యిలాకాకు కిరసనాములు సప్తము చేయు నిమిత్తము జనాబు ఆరి అప్పారావురాసాఅను చక్రాల పట్టావారికి లయనన్ను యేర్పరచినారు. వీరు జట్టై నుండి బర్మా అయిట కంపెనీవారియొద్దకున్న, లిజి మోరియా కంపెనీవారియొద్దకున్న కురుదాకలెక్కరుగారి యుత్తరపులకు పొంది టిక్కులు తెచ్చి మొత్తము గానున్న, ఇల్లర గానున్న ఆమ్మయిచ్చారు. వీరు సప్తము చేయుట వీరకు చాలా సమం జనముగా నున్నది. అయితే సప్తము చాలనంతున జట్టై నుండి కిరసనాములు రావడముతోనే మరుప్పులు గుంపులు గుంపులు కూడుచున్నాను. నెలకు షుభాస నూర టిక్కులు తెచ్చుచున్నాడు. నెలకు వెయ్యిటిక్కులు నడవడే యిలా కావ నూరటిక్కులు యేమూ? కాబట్టి నై యుద్యోగస్థులు ఆలోచించి యెక్కువ టిక్కులు సప్తము చేయించ గోరెదము ఎన్. సుబ్బారావు.

వెద్రాపురం డి|| ము|| కోర్టులో

సాల్ కేజీ నెం 88 1919. వాది:— పోల్వారు అచ్చయ్య లేటరుంట శివార తిమ్మారపురం; ప్రతివాది శోల వరపు వెంకన్న లేటరుంట శివార తిమ్మారపురం. వాది! ప్రతి వాదినుండి రావలసిన రు 33-3-6 లు రాబట్టు కొనుటకు దావాతేగా నోటిను నిమిత్తం 21-7-1919 తేదికి నాయుదా వేసివారు గనుక ఆయకు ఆడేరణలు ఏమైనా వున్నయెవల సదకు లేదని కోర్టువారి యెదుట హాజరై మనవిచేసుకొన వలెను. లేనియెవల ఎప్పకాప్పీరి తీర్పుచేయవలెను.

పింగళి క్రిష్ణారావు.

(1864) చాది పీదకు.

160 పుటల పుస్తకము ఉదితము
ఆశోగ్యము కాశ్యోకములును పొందుట స్వాధికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలలు నుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆశోగ్యముగ క్రిష్ణమున కలగడేని శరీరసౌఖ్యమును దృఢగాకమున, ఆ యుర్వర్కధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇరానుగా నియంతును. హస్తాచారియు మే మే భరించి తంపెన చు. మొట్టమొదట ప్రాయశ్చితము. (219)
వైద్యశాస్త్ర ముదేశికర్ గోవిందజీ, ఆలంకరిగ్రహ కౌమర్యము, 1874, బాడ్వెయ్ ప్రెస్

ప్రజాభిప్రాయములు

1

సన్నయభిప్రాయ నియోగియో?

ఆయా, 15-వ తేది సంగళి వారమునాటి దినపత్రిక లో ఆ. నారాయణరావుగారు ఆంధ్రపత్రిక సంకల్పరాది సంవికలా భాష్యుల వున్నవలమ్మీవారాంతర పంతులుగారు వ్రాసిన వ్యాసము ననుసరించి సన్నయభిప్రాయ నియోగియని స్థిర పడుచున్నాడు. లమ్మీవారాయణ పంతులుగారి, ఆసల వ్యాసము సంవిక ప్రకటితముగామిచే నేను చూచుట తటస్థం పడునను నారాయణరావుగారు, నియోగియని స్థిరీకరణము నుపై అందుండి ఉదాహరించిన కథలనుబట్టి సన్నయ భిప్రాయ నియోగియోనా యను సందియమునకు గూడ సమకాల మిచ్చుట కలదని నిరూపించుటయే నాయుద్దేశము.

గోపాలుని రామకవిగారు తన వంశీకమును వర్ణించుచు-క. ఆహుద్వ్యంగోత్రలయాడను పొగడగని యిలక శబ్దజిహ్వయే యదక్ష సన్నయ జనించె గణనా గణుడై.

అని చెప్పకొని యున్నారట! ఆ హుద్వ్యంగోత్రల లాయడను సన్నయ జనించె సన్నంత మాత్రాన సన్నయ నియోగియయ్యెనని నారాయణరావుగారియూహ. కాని, గోపాలుని కవి, సన్నయభిప్రాయ భారతములో చెప్పకొనిన హుద్వ్యంగోత్రు అను ఒకేమనునూ చూచి తానును హుద్వ్యంగోత్రుఁడగుటచేతన, సన్నయభిప్రాయ వంశమువారమున్న లోమలు గౌర వింతురను నాగచేతన అట్లు చెప్పకొనియుండవచ్చును. గొప్ప వారిపేరు చెప్పకొనిన గౌరవ మని తలంచెడి యాంధ్రులు ప్రార్థనా సను వెట్కరు కలను.

నారాయణరావుగారు భారతపు సన్నయయే యీసన్నయయో? యని కేందించి సందేహ నివారణమునకై రెండవపద్య మును, “అన్నపాద్యవంశాభోగిని సంపూర్ణచంద్ర” అను చానిని యుదాహరించుచున్నాడు. మంచిదే. కాని వంశకథము నకు గోత్రమేకమాదే సద్భావకలదు. ఆంధ్రకవులలోను సంస్కృత కవులలోను ఈ శబ్దమును గోత్రార్థమున ప్రయోగించినట్లు ఆశేషముల నుదాహరణములను చూపగలను. అన్న పాద్య

వంశాభోగిని యను చానికి సన్నయగారి గోత్రమునకు బుట్టిన గోపాలుడని యర్థము కావచ్చును. హుద్వ్యంగోత్రులు నియోగివైదికులలో నెవ్వలోనైన నుండవచ్చును. ప్రత్యక్షముగా మనము ఒకే గోత్రము ఒకే యింటిపేరుగల యాంధ్రులను నియోగివైదికులలో నిప్పుడు ఎందఱనో చూడగలము. కావున నింతకంటె ప్రబలమైన ప్రమాణము ఆగ్రంథమునండి మఱియొకటి యేర్పొనగు లభించు సంతకము సన్నయనియోగియని నిర్ధారణ చేయ వీలులేదు.

రెండవ కథములో సన్నయకు, కవి ఆంధ్రకబ్బ చింతా మత్యాది కర్తృత్వముఁ జెప్పినట్లు మనకు గోచరించును. కాని చింతాలమనుండి నివదించుచున్నను ఇంతకంటె ఆంధ్రకబ్బ చింతామణి కర్తృత్వము నిర్దిష్టముగాలేదు. ప్రవాద ననుసరించి కవిసప్రసత్తికై యిట్లు పేర్కొని యుండును. సన్నయభారత ములో నతని వ్యాకరణమునకు విశుద్ధముగ గన్నట్లు ప్రయోగములే ఆతనికి నాంధ్ర కబ్బచింతామణి కర్తృత్వమును తొలగించుచున్నది. మఱియును కులబ్రాహ్మణుడన్న వాడును బలహీనమై నట్లే గోత్ర పర్యాయపద మకు వంశకబ్బమును గని సన్నయనియోగి యనుటయును బలహీనవాదమే.

రామకవి సన్నయభిప్రాయ వంశమునాడేమైనవో సత్యము తన పెద్దలకలన నానపూర్వక వచ్చుచు నచ్చిన విశేషములను (అనగా సన్నయభిప్రాయ యింటిపేరు ఆతని వైద్యము, రాజ సన్మానము మున్నగు వానిని గుఱించిన విశేషములు) విరివిగ వ్రాసియుంచెడివాఁడు. నుప్రసిద్ధ పటుంబులలోని యుదా రభ్రుతముల చరిత్ర విశేషములు ఎన్నితరములు గడచినను తద్వ్యక్తులకు సక్రమముగ తెలిసియే యుండును. కాని ప్రకృతి ము అది యీ కవి విషయమున నీవాల్లు మాటలతో గతార్థ కావాలదు.

ఈ వ్యాసమును యింతటితో ముగింపదలచిన నేను యింకొకమాట చెప్పకలసియున్నది. నియోగి వైదికభేదము లవాదినండితవు. నేనెఱిగినంతలో మాబంధువులలోనే నియో గుఱుగా నుండి కదిలేముల క్రిందట వైదికులుగా నైన వారున్నార. వైదికులుగానండి మిగుల ప్రాచీనకాలముననే నియోగులుగాన నైన వారున్నార. ఒకే గోత్రము, ఒకేయింటి పేరు గలవారు నియోగి వైదికులలో నుండుముగా గలరు. కావున

భాషాభివృద్ధి నేయడకు నీకాలమున కులభేదముల చర్యను గొప్ప యనుకొని చర్చింపమానుట మాత్ర ముచిరముకాదు. ఇట్లుంటి నని పాఠములు నామిద నలుగక చర్చించి నిజమును నిర్ణయింతు గాక.

గొల్లపూడి వెంకటప్పయ్యశర్మ.

జయలక్ష్మీ సమాజము:— చిత్తూరుజిల్లా చిరుకని తాలూకా చివ్వాడ గ్రామమందలి శ్రీజయలక్ష్మీసమాజ గ్రంథాలయమునకు చెన్నపురమున నీక్రిందజేర్కొనబడిన మహోయులు విరాళము లొసంగిండులకు కృతజ్ఞతాభినందనములర్పించుచున్నాను. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రూ.10. ఆర్. వరదరాజుగారు రూ.10. పింజల నుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠిగారు రూ.5. నజ్జాముస్వామి శ్రేష్ఠిగారు రూ.5. గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు రూ.5. కట్టచుంది రంగస్వామి రెడ్డిగారు రూ.5 వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారు రూ.2. భారీప్రసాద ఉన్నర లక్ష్మీవారాయణగారు రూ.1. కె. నరసారెడ్డిగారు మానచందా రూ.2-0-0. ఆర్. శ్రీవాసులు నాయుడుగారు మానచందా రూ.1-8-0. కె. విజయరాఘవులు నాయుడుగారు మానచందా రూ.1-8-0. పొన్నేరి రామకృష్ణయ్యగారు రూ.1-0-0. జి.బాలకృష్ణయ్యగారు రూ.1. పి. పాపయ్యగుప్తగారు 0-4-0. బి. మునిరత్నంగారు 0-4-0. యస్. రంగభాస్కర శ్రేష్ఠిగారు రూ. 1-0-0.— కార్యవర్తి.

ఆత్మకూరు వార్తలు:— మా గ్రామమునందు అనంత పురము తాలూకా బోర్డువారిచే బాలికా పాఠశాల స్థాపించబడియె. పురవాసులందఱు తాలూకా బోర్డు మొబరుగానున్న ఆవుల కొండారెడ్డిగారి ప్రోత్సాహమున ప్రత్యేకమున బాలికా పాఠశాలాభవనమున సమావేశమై. వాడుదేరరావుగారు అగ్రాసాధి పత్యము వహించిరి. వెంటనే బోర్డు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారిచే కొన్ని పద్యములుఁ జదువబడిన. వెక్కిరింపు విద్యనుగూర్చి యుత్సాహించిరి. రాజభక్తిని వెల్లడించిరి. సభ్యులు ఉచిత సత్కారములఁ బడసిరి. విద్యాభివృద్ధికై పాటుబడు ఆవుల కొండారెడ్డిగారికి పురజుటు తమ కృతజ్ఞతను జూపించుచు వారిని వేనోళ్లఁగొనియాడిరి. పురవాసి

“శ్రీ ధన్వంతరి”

శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలాపక్షమున ప్రచురింపబడు

(1685)

ఆంధ్రాయుర్వేదవైద్యపత్రిక.

సంపాదకులు:

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య ఏ.వి. ఎస్.

ఇందు-ఆయుర్వేదవిషయములు వైద్యులకేగాక సామాన్యులకును సులభముగ బోధపడు నటుల చక్కని శైలిని తెనుగున ప్రచురింపబడును.

ఆయుర్వేదకళాశాలయందలి బోధనాక్రమమును, వైద్యశాలయందు జేయు స్వానుభూతచికిత్సాక్రమములును ముద్రితము లగును.

అఖిలభారతాయుర్వేదమహామండల విద్యాపీఠములయొక్కయు, మహాసమ్మేళనములయొక్కయు, ఆయాప్రాంతిక వైద్యమండలములయొక్కయు, సమ్మేళనములయొక్కయు వివరములు గూడ ప్రచురింపబడును.

చందా.-సంవత్సరమునకు రూ. 2-8-0.

వివరములు గోడవా రీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

తంతివిలాసము: }
'పండిట్', మద్రాసు. }

మేనేజరు, 'శ్రీధన్వంతరి,'

చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల, మాంటురోడ్డు, కేఫీడల్ పోస్టు, మద్రాసు.